

Táza postala
piatka in num
No. 244716/929

Szerkesztőség
Kiadóháza
No. 1. P. C.
No. 1. P. C.

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 lej. —
Hirdetések díjazás szerint. — Az
„UJ KELET“ a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkünk utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. RE.
Ara 5 lej

dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámor Ferenc. Administrator
delegat si grant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-Tulajdonos: Fraternitas S. A. R.
de Editura. Registrul publicatiunilor
perioadice No. 43, Dos. 889. 1933.
Tribunalul Cluj, Sectia III.

Szerda, április 19.
1939—5699. Niszan 30.
XXII. évfolyam, 87. szám.

Elhangzott Chamberlain külpolitikai nyilatkozata az alsóházban:

Az angol kormány folytatja tárgyalásait a különböző kormányokkal, köztük a szovjettel is

A spanyol marokkói csapatösszevonások miatt Gibraltárt fokozatosan megerősítik. A francia államtanács Daladier javaslatára elhatározta az eddigi katonai biztonsági intézkedések fenn-tartását. Megkülönböztetett fontosságot tulajdonítanak a magyar miniszterelnök és külügy-miniszter római látogatásának

„Nem adunk senkinek semmit abból, ami a miénk“ — jelentette ki Ulrich lengyel miniszter

Cluj, április 18. Miközben a világsajtó folytatja Roosevelt elnök történelmi üzenetének kommentálását, Gafencu külügy-miniszter külföldi útja, a magyar kormányfő és külügyminiszter római látogatása és az eszt hadsereg főparancsnokának varsói tárgyalásai foglalkoztatják a világ közvéleményét.

A totális államok frontja Roosevelt kezdeményezésével szemben most már teljesen kialakult. Az olasz és japán sajtó is teljes erővel kapcsolódott be ebbe a frontba. Utóbbiak néhány napig tévóváltak, míg Berlin — ezt meg kell hagyni — az első pillanattól kezdve mereven elutasító álláspontot foglalt el. A német lapok ma már — az olasz sajtótól és mindkét állam rádiójától kísérve — ellentétben vannak az elnökkel szemben. Nemesak, hogy nem mennek be az üzenetben foglalt javaslatok érdemi tárgyalásába, de kétségbevonják Roosevelt szándékainak tiszta voltát és nyíltan azzal vádolják, hogy manó-ver kezdeményezője volt a totális államok ellen, melyet főleg Moszkvából kezdeményeztek.

Hitlernek és Mussolininek lényegében arra a kérdésre kellett válaszolniok: hajlandók-e az üzenetben megnevezett államok függetlenségét és sértetlenségét néhány évre biztosítani, vagy sem? Igenlő válasz esetére Roosevelt megígéri, hogy Amerika — szakítva az izolálás alapelveivel — hajlandó résztvenni olyan konferencián, amely az általános leszerelést készítené elő és módot nyújtana az összes államoknak — elsősorban az érdekelt totális államoknak — arra, hogy nyersanyagszükségleteiket az egyenlőség feltételei mellett szerezzék be. Hitler legutóbbi reichstagi beszédében főleg Németország nyersanyag- és élelmiszerellátása körüli nehézségekről panaszkodott és sérelmezte, hogy ezen a téren a nyugati demokráciák lényegesen kedvezőbb helyzetben vannak.

A konferenciára természetesen csak abban az esetben kerülhetne sor, ha előzetesen igenlő választ adtak a diktatúrának arra a kérdésre, hogy garantálják-e az üzenetben megnevezett államok megnevezését. Ilyen igenlő választ a tengelypartnernek aligha hajlandók adni, mert ez keresztesz né közelebbi és távolabbi terveiket. Ezért egyelőre kitérnek a lényeg elől, hanem az amerikai elnököt támadják és a felelősséget a kezdeményezés elől való kitérésért nagy odaadással igyekeznek magukról elhárítani.

Gafencu külügyminiszter tegnap Berlinben megkezdte tárgyalásait. Ezek a tárgyalások rendkívül jelentőséggel bírnak és ezért a világ szeme különös figyelemmel fordul Berlin felé. A „Románia“, a kormány felhivatalos lapja hangsúlyozza, hogy a két állam közötti kapcsolatok ked-

vezően alakultak az utóbbi hónapok folyamán. Felemlíti a cikk, hogy röviddel ezelőtt Románia meghívására Németország elfoglalta helyét a Duna-bizottságban. Ezt követte a német-román gazdasági egyezmény aláírása, amelynek bevezető soraiban Károly király öfélése és Hitler kancellár kihangsúlyozták békés szándékaikat. Románia lojális, de méltóságjeljes partner kíván lenni ezeken a tárgyalásokon, készen az együttműködésre, de ugyanakkor arra is, hogy minden eszközzel megvédje jogait, függetlenségét.

Ebből a szempontból Gafencu külügyminiszter helyzete a berlini tárgyalásokon annál is szilárdabb, minthogy Anglia és Franciaország ugyancsak messzemenő módon biztosították az ország függetlenségét. Calinescu miniszterelnök nyilatkozata is hangsúlyozta azonban, hogy Németország és Románia gazdaságilag egymást kiegészítő strukturájuk folytán a két állam szoros gazdasági együttműködése magától értetődő. A „Seara“ című, Titeanu sajtóminiszterhez közelálló lap tegnap esti számában rámutat arra is, hogy Románia távol kívánja tartani magát bármely ideológiai disputától.

Chamberlain nyilatkozata a külpolitikai helyzetéről

London, április 18. Az alsóház mai ülése elé nagy érdeklődéssel tekintettek. Várható volt, hogy Chamberlain nyilatkozik az angol-orosz tárgyalások eredményeiről, esetleg bejelenti az angol garancia Törökországra való kiterjesztését is. A várt bejelentés azonban nem hangzott el.

Sandi képviselő interpellált aziránt, tette-e a kormány megfelelő intézkedéseket, hogy Anglia abban a helyzetben legyen, hogy maradéktalanul teljesítse ujabban vállalt katonai kötelezettségeit.

Chamberlain: Sorozatos intézkedések történtek, hogy a felfegyverkezés alapjait ki-szélesítsük.

Attlee örnagy a nemzetközi helyzet iránt érdeklődött.

Chamberlain: Az angol kormány folytatja a tanácskozásokat különböző kormányokkal, köztük a Szovjetunió kormányával is. Egyébként pillanatnyilag nem vagyok abban a helyzetben, hogy április 13-iki nyilatkozatomhoz hozzátégyek valamit.

Franciaország fenntartja a katonai intézkedéseket

Párizs, április 18. Lebrun elnöklete alatt kedd reggel összeült a francia miniszter-tanács. Daladier miniszterelnök az általános helyzetről expozét tartva, hangsúlyozta, hogy továbbra is fenn kell tartani az elővigyáz-tosságot intézkedéseket. Ezután a következő dekrétumot terjesztette aláírás végett a köz-társasági elnök elé: A hadügyminisztérium dekrétumát, amelyben a hadianyagok, fegy-

Teleky Pál gróf magyar miniszterelnök és Csáky István külügyminiszter római fogadtatása megkülönböztetetten ünnepé-lyes külsőségek között ment végbe. Ezek a külsőségek nyilvánvalóan azt a feltevést kívánták ellensúlyozni, hogy Ausztria és Csehszlovákia bekebelése után Közép-Eu-rópában már csak az egyik tengelypartner-nek, nevezetesen Németországnak volná-nak eminens érdekei.

Laidoner eszt tábornok varsói látogató-sának — mondja a lengyel sajtó — nincs politikai, vagy katonai jellege. Minden-esetre egy hét alatt idő és alkalom lesz arra is, hogy megbeszéljék mindazon kér-déseket, amelyek a Memel-vidék elfoglalá-sa után a balti-államokat és Lengyelorszá-got kölcsönösen és igen közelről érdeklik.

A különböző tárgyalások közben a spanyol Marokkóból újabb csapatösszevonások hírei jönnek, másrésztől viszont egyre újabb francia flottaegységek erősítik meg a Gibraltárt. A Földközi tengeren sűrűsödő felhők kétségkívül aggasztóan foglal-koztatják a kancelláriákat, de a közvéle-ményt is.

Az eseményekről az alábbi tudósításunk számol be:

Sandi képviselő egy másik kérdésére ki-jelentette Chamberlain, hogy Anglia nem vállal különleges kötelezettséget Dániával, Hollandiával és Svájcjal szemben. Természe-tes dolog, hogy Anglia messzemenően érde-keve van ezen államok függetlenségében.

Mander: Felvettük-e az érintkezést azon államok vezérkaraival, amelyekkel szemben Anglia katonai kötelezettséget vállal?

Chamberlain: Érintkezést tartunk fenn ezen államokkal ugy katonai, mint minden más téren is.

A miniszterelnök ezután kérte Mandert, hogy elégedjék meg ezzel a nyilatkozattal.

Hore Belisha hadügyminiszter közölte ez-után, hogy a Breen Guns-gépfegyverek gyár-tása van folyamatban, amelyek ki fogják elegendeni a hadsereg teljes szükségletét.

Anderson, a polgári repülés minisztere, kö-zölte, hogy 12 kerületi biztost neveztek ki, akik valóságos diktátori hatalommal örköd-nek a nemzeti szolgálattal kapcsolatos in-tézkedések végrehajtása fölött.

verek és municiók kezeléséről intézkedik. A kereskedelmi minisztérium dekrétuma meg-könyviti a behozatali vállalatok létesítését. Egy másik dekrétum feljogosítja a légügyi minisztériumot, hogy bizonyos anyagmegren-delést eszközöljön. További dekrétumok mentesítik a katonákat a postailletékek fi-ze-tése alól, intézkednek a gázmaszkok szétosz-(Polytatása a nyolcadik oldalon.)

VILAG TUKR

„Az utolsó zsidók Németországban“

(A „Times“ cikke a németországi zsidóság helyzetéről)

1938. novemberének németországi ese-ményei óta az angol sajtó fokozott érdeklődéssel és szimpátiával figyeli a zsidósá-got érintő eseményeket. Nap-nap után je-lennek meg a rövidebb-hosszabb cikkek és jelentések, melyek a zsidósággal kapcsola-tosak. Az olvasók levelei a tárgyban helyet találnak a lapokban a különböző, a zsidó-ság javát szolgáló akaró javaslatok mel-lett. Meghatározott időközökben a lapok a lord Baldwin Fund, a német menekültek segítő alapjának hírdetéseit közlik. Az egyikben anyát látunk gyerekével, a másí-ikon kis, nélkülözö gyerekeket, a harmadí-kon zsidó ifjakat, amint szántanak és a képek mellett szöveg, mely támogatásra szólítja fel az olvasót. Időnként jelenté-seket hoznak arról, hogy kik és mennyit adtak a menekült-alap céljaira.

Mint mindenben, úgy ezen a téren is a Times vezet. Jelentései, cikkei névtelen le-velezőinek (a Times nem közöl neveket, csak annyit mond: „Saját levelezőnkől“, vagy „egy tudósítótól“, stb.) kitűnő infor-máltságot, a közlemények hangja a Times mély szimpátiáját mutatja. Ne tartsuk olyan természetesen a jól-informáltságot, mert gyakran finom intern-zsidó ügyekről van szó, ahol néha zsidók is járatlanságot árulnak el. Miben nyilvánul meg a Times szimpátiája a zsidók iránt? Korántsem ab-ban, hogy szavakkal hadakozik az antisze-miták ellen. A Timesnek egyik legfőbb sa-játsága, hogy nem hadakozik nyíltan. A Times csoportosítja az eseményeket és a stílust úgy választja meg, hogy ennek ha-talmasabb ereje van, mint akármilyen dör-gő nyilatkozatnak. Ez a „tény-csoportosi-tás“ és ez a hang a titka a Timesnek, ez a titka cikkei érdekességének és a lap nagy tekintélyének.

E héten a Times hosszabb riportot kö-zöl „egy levelező“ tollából „Az utolsó zsi-dók Németországban“ címmel. A jelentés a külpolitikai rovat legelső helyén jelent meg és csak növeli a beszámoló tárgyál választott téma fontosságát. — A cikket némi rövidítéssel az alábbiakban adom vissza:

„100.000 zsidó van még Berlinben. 1933-ban 520.000 zsidó élt az Altreichban, szá-muk most 320 ezerre esett vissza. Szám-arányuk növekedett a fővárosban, mert az élet zsidók számára a falvakban és a kis városokban nemcsak tűrhettelen, de le-hetetlenül vált. A német zsidók szerencsét-len maradéka a nagy városokba kényszer-ültek. Legtöbbjük 45 éven felüli. Gyermek-ek és fiatalok könnyebben tudnak kiván-dorolni.

A berlini zsidó hitközség egyre-másra kényszerült intézményeinek bezárására. A két híres rabbiszeminárium, melyek vagy 70 éven keresztül ápolták a zsidó tudományt, becstakták kapuikat. A belső zsidó kulturális élet, mely annyit fejlődött az üldözések első évében, lehetetlen többé. Az egyetlen újságot, mely rendszeresen ellát-ta ezt a közösséget hírekkel arról, hogy mit csinál a külső zsidó világ és amely némi szellemi támaszt jelentett ennek a fájdal-masan megpróbáltatott népnek, betiltot-ták. Az egyetlen újság, amelyet engedélyez-tek: egyetlen lapból áll, a zsidóellenes intézkedéseket közli és hajó-jegy-hirdetj-seket. A zsinagógáknak novemberi felgyúj-tása és lerombolása óta csak néhányat nyitottak meg újra. Néha előadásokat tar-tanak bennük, rendszerint a kivándorlási

lehetőségekről. A felosztás veszedelme fenyegeti mindannyit.

Világos, hogy rövid néhány év alatt megszűnik a berlini és a németországi zsidóság; de a központi zsidó szervezetek megőrzik szellemüket és a régi alapossággal folytatják munkájukat. A „Reichsvertretung der Juden in Deutschland“ megtartotta irányító szerepét, noha néhány hétre beszüntették működését és vezetőit koncentrációs táborba vetették. Így pl. a berlini hitközség öreg 70 éves elnöke betölti tisztjét. A zsidó testületek idén többet hoznak össze az adókból, hogy eleget tudjanak tenni az egyre elszegényedő közület szükségleteinek.

A legfontosabb az, hogy el tudják hagyni az országot és különösen fontos ez azoknak az ezreknek, akik koncentrációs táborokban vannak még és akik csak akkor szabadulnak ki, ha valahova bevándorlási engedélyt kapnak. Így Isten küldötte az átmeneti menekült-táborok alapítását Angliában. E táborok kettős nevet kaptak Németországban. Az egyik nevük „purgatórium“, mert ez az a hely, amelyen átmennek, mielőtt a külső világ menyországába jutnának. Másik nevük „Anglo-Saxonhausen“, mert sok ártatlan zsidó van a Sachsenhausen melletti (Buchenwald. A ford. megjegyzése) koncentrációs táborban.

Az „Official Gazette“ egyik legutolsó száma érdekes adatokat közöl magán-nyereszkekre a zsidó vagyonok tulajdonos-cseréje nyomán. A zsidó vállalatokat potom áron vették meg, mivel a zsidó vállalatok elvesztették értéküket. De az állami ellenőrzés alatt értékük nő. A nagy profitot az állam kapja ezután. Az egyetlen tulajdon, amely nem kerül így eladásra, az a zsidó szegényeket támogató szervezet és az emigrációs intézmények tulajdona.

Azt hinnék, hogy semmi nehézséget nem okozhat annak a zsidónak, aki vagyona hátrahagyásával akar kivándorolni. Ténylegesen ennek ellenkezője igaz. Először is a legtöbb zsidónak elvették utlevélét és ezeket csak akkor kapják vissza, ha határozottan bizonyítani tudják, hogy ki tudnak vándorolni. Előbb még egy sor bizonyítványt kell hozniok arról, hogy nincs kifogás elindulásuk ellen. Fiatalembereknek a katonai szolgálati korban még a katonai hatóságoktól is be kell szerezniök egy bizonyítványt. Ha mindez meg van, akkor kezdődik a hosszú küzdelem az utlevélért és azon országok tranzit-vízumáért, amelyekben a kivándorlónak keresztül kell utaznia. Ha a kivándorló u. n. Staatenlos, akkor majdnem áthághatatlanok az akadályok.

Mielőtt a kivándorló személyes használati tárgyait magával viheti, a bürokrata intézkedések további sorának kell eleget tennie. Igazolnia kell, hogy nem visz magával értéktárgyakat és hogyan szerezte személyes használati tárgyait. Vagyonát most már semmilyen formában sem viheti külföldre. De igazolnia kell, hogy az utolsó három hónapig nem maradt adóhátralékban. És ha három hónap alatt nem intézhette el a többi formalitásokat, akkor újra meg kell szereznie az előbbi iratot. A bürokrata zsarnokság nem lehet nagyobb ennél.

Azt javasolják most, hogy új szervezetet létesítsenek a zsidók és a zsidóknak számító „nem-árják“ kivándorlásának megszervezésére. Az állam megengedné, hogy a zsidók vagyonuknak negyedét használják fel az utiköltségek fedezésére és ezzel segítsék a kivándorló letelepedését. Remélik, hogy öt év alatt befejeződik ez a folyamat és akkor Berlinben és Bécsben nem lesz több zsidó. Fiatal zsidók juthának ki előbb, hogy külföldre onthot alapítsanak és ezzel megkönnyebbülne az öregebbek helyzete. Ezek főként csak jótékony-ságban nem is volna hiány, ha a náci az emberiességnek csak minimális jelét szolgáltatnák.

Az egész zsidó lakosság, fiatalok és öregek, ortodoxok és asszimilánsok belátják a kivándorlás szükségességét. Beletörődtek a berlini zsidóság létezésének megszűnésébe, mely zsidóság Nagy Frigyes óta olyan nagy szerepet játszott Poroszország életében, civilizáló elem volt és mely nemcsak a gazdasági élet, de a filozófia, a tudományok és mindenek fölött a művészet fejlődéséhez járult hozzá Európában.

Idáig szól a Times átfogó, tárgyilagos,

jól informált cikke. Minden valószínűség szerint nemzsidó írta és lehetetlen, hogy a nemzsidó olvasót ne kapja meg. Ez a cikk azonban csak egyike a zsidóságra nézve pozitív megnyilvánulásoknak. — Ujabbban pl. egy képviselő azt javasolta, hogy a postabélyegek mellett szedjenek egy mel-

lékdíjat a zsidó menekültek javára, egy másik képviselő a kormánypárt soraiból pedig azt javasolta, hogy állítsanak fel külön bíróságot a menekültek részére, mert az ő ügyeiket a „legnagyobb megértéssel“ kell kezelni.

Neumann Jenő

A Zsidó Távirati Iroda jelenté:

Anglia

AZ ANGOL BELÜGYMINISZTER AZ ILLEGALIS BEVÁNDORLÁS RÓL. Az angol alsóházban Boothby képviselő meginterpellálta Sir Samuel Hoare belügyminisztert ama események tekintetében, amelyek csütörtökön játszódtak le tizenkét cseh menekültnek a croydoni repülőtéren való megérkezése alkalmából. A miniszter az interpellációra írásban adott válaszában a következőket mondotta:

Március 29-én este tizenkét csehszlovák érkezett a croydoni repülőterre, ahová Lengyelország és Dánia területén át jöttek. Nem rendelkeztek megfelelő pénzeszközök fölött és tervük sem volt jövőjükkel illetőleg. Mint-hogy a jóléti társulatoknak nem volt alkalmuk kivizsgálni ezeket az egyéneknek sajtós viszonyait és megtárgyalni, vajjon besorozhatók-e az Angliába beengedhető idegenek közé, nem vállalták értük a felelősséget. Ezért úgy határoztak a hatóságok, hogy visszaküldik őket abba az országba, ahonnan eljöttek. Ez az ország, ki-hangsúlyozom, nem Németország, hanem Dánia. Később egy egyesület elhatározta, hogy vállalja a tizenkét menekültért az anyagi és erkölcsi felelősséget, mire a hatóságok megadták a kiszállási engedélyt. Minthogy április elsejétől kezdve a cseh utlevelek is vízumkötelesek, nem valószínű hasonló esetek megismétlődése. Jóllehet én a magam részéről a legnagyobb jóindulattal vizsgálom meg az Angliába igyekvő emigránsok beutazási ügyeit, mégis figyelemmel kell lennem az érdekeket, hogy ne számítsanak itt semmiféle különös kedvezményre tisztára azért, mert sikerült nekik valamilyen módon angol területre jutniok.

Németország

AZ EVANGÉLIKUS EGYHAZAK NAGYRÉSZE A FAJVEDELEM MELLETT. A németországi evangélikus egyházak nagyrésze vezető szereveik útján formálisan is a fajvédelem, tehát az antiszemitizmus mellett foglalt állást. Tizenegy egyházi tekintély nyilatkozatot írt alá, amelyet „német keresztények“ dolgoztak ki és amelyben kijelentik, hogy a „keresztény vallás áthidalhatatlan ellentétben áll a zsidósággal.“ Tizenegy országos egyházi szervezet — köztük a legnagyobbak, mint az Ó-Porosz Unió, a Szászországi Evangélikusok Egyháza, Nassau-Hessen és Schleswig-Holstein egyháza — el-

Lengyelország

Megnyílt a lengyelországi zsidó szakszervezetek 7-ik konferenciája

Kedden, április 11-én nyílt meg Varsóban a Bund befolyása alatt álló zsidó szakszervezetek tanácsának 7-ik konferenciája. A megnyitó ülésen Viktor Adler elnököt és azon 100 ezer zsidó munkás képviselőit, 30 városból, 221 delegátus vett részt. A konferenciát a szakszervezeti tanács rendezte. A konferencia célja az volt, hogy megszervezze a Harmadik Birodalom által fenyegetett köztársaság önvédelmi és függetlenségi harcát. A konferencián résztvettek a többi lengyel munkásszervezetek képviselői is, akik rámutattak a zsidóság és a Lengyelország között fennálló sorsközösségre és tiltakoztak mindenemű antiszemita izgatás ellen, amely ellentétben áll a lengyel nép szellemével és érdekeivel.

A konferencia alkalmából a szakszervezeti tanács kiadta beszámolóját az utolsó két esztendőben, tehát a VI-ik kongresszus óta kifejtett tevékenységéről. Eszerint az utolsó esztendőben a zsidó szakszervezetek tagjainak száma 71.863-ról 98.810-re növekedett, annak ellenére, hogy a lengyel hatóságok erős nyomást gyakoroltak több szakszervezetre. Egyedül Varsóban 38 ezer tagja van a tanácsnak, Lodzban majdnem 19 ezer, míg Wilnában, Bialistokban, Krakóban, Lembergben és más városokban városonként 3-4 ezer tagja. A szakszervezet igen értékes tevékenységet fejtett ki szociális segélyezés terén. A tanács több továbbképzési és szakképzési tanfolyamot tart fenn, amelyeknek igen nagy szerepük van a zsidó lakosság ipari átrétegesítésében. Ezen aktivitásának szorgalmazása céljából a tanács egyezséget kötött az Ort tanácsával.

határozta, hogy „intézetet létesít abból a célból, hogy kinyomozza és elhárítsa a zsidó befolyást a német nép egyházi életéből“. Etlebe léptetnek ezenfelül egy valláspolitikai szemináriumot a „politika, világnézet és vallás összefüggésének kinyomozására.“

A NÜRNBERGI FAJVEDELMI TÖRVÉNYEK UABB ALKALMAZÁSA. A Daily Telegraph bécsi jelentése szerint rövidesen számos nemzeti szocialista tisztviselő fognak a német protoktorátusbéli Cseh- és Morvaországból Bécsbe irányítani, hogy ezek instruálják a bécsi közigazgatást, hogyan bánjanak a zsidó lakossággal és milyen módon alkalmazzák velük szemben a nürnbergi fajtörvényeket. Bécs zsidói között a „látogatás“ híre valóságos pánikot okozott.

ARJAK NEM LEHETNEK ZSIDÓK SZAKÉRTŐI DEVIZA-ÜGYEKBE. A berlini Reichsteurbblatt című adóügyi újság közli a gazdaságiügyi birodalmi miniszter rendeletét, amely szerint árja ügyvédek zsidókat nem képviselhetnek deviza-kihágási ügyekben. Ha mégis vállalkoznának ilyesmire, számitaniok kell arra, hogy fegyelmi eljárást indítsanak ellenük. Kivételt ez alól egészen rendkívüli esetekben tehet a miniszterium. A rendelet többek között intézkedik arról is, hogy bizonyos esetekben a zsidó vagyon ellenőrzésére árjakat rendeljenek ki. Különösen áll ez a rendelkezés olyan esetekben, amikor a vagyonkomplexum olyan nagy, hogy annak kezelése „nem kívánatos“ zsidó részéről.

NÉMETORSZÁG CSAK „ARJA“ NARANCSOK BEVITELÉT ENGEDÉLYEZI. A német hatóságok elrendelték, hogy a jövőben csak „árja“ narancsokat lehessen Palesztinából Németországba hozni. Ez azt jelenti, hogy csak olyan narancsok bevitelére van engedélyezve, amelyeket vagy arabok, vagy a körülbelül kétezer léleknyire tehető keresztény német kolonisták termelnek. Palesztina narancskivitele ezideig 12 millió ládat tesz ki, tehát félmillióval többet, mint a tavalyi egész évi kivitel. Ebből a mennyiségből egymillió 500 ezer ládat Tel-Avivon keresztül szállítottak ki az országból, tehát a tavalyi mennyiségnek a dupláját. Angolország hatmillió láddal többet importált Palesztinából, mint a tavaly. Németországban, Ausztrián és Csehországban kívül a többi országok is növelték palesztinai narancskivitelüket.

Svájc

„CHAJ“ NEVEN UJ ZSIDÓ MOZGALOM INDULT MEG ZÜRICHBEN. A zürichi zsidóhitközség tanácsa a következőket közölte a zsidó távirati iroda munkatársaival: „Zürichben olyan mozgalom indult, amely hivatott kifejezni a zsidó nép történelmi életakarát, a jelen minden válságának és összeomlásának ellenére is. A Keren Kayemet 1939. január 29-én tartott konferenciá-

ján dr. Chaim Zwi Taubes, a zürichi zsidó hitközség rabbija javasolta, hogy az 1938. novemberében összerombolt németországi és ausztriai zsinagógák emlékeztetőre kötelezzék minden zsidót és családtagjait, hogy új hold alkalmával 18 (Cháj) centimes adakozzanak a föld megváltására és a zsidó nép összegyűjtésére. Ezt a javaslatot egyhangúlag elfogadták. Rövid idő alatt csoportok alakultak Zürichben, amelyek a mozgalom jelképe, a sofár után „Sofarot“-nak nevezték el magukat és amelyeknek célja terjesztési és megvalósítási a mozgalom szellemét. A mozgalom tagjai osztják ki a zürichi zsidó lakosság között a megváltási szelvényeket. A szelvények neve „Nefes hachaj“, vagyis az élő lélek, a zsidó nép életakarátának jelképeül. A mozgalom élénk érdeklődést váltott ki a svájci zsidóságban és visszhangra talált a többi országokban is.

Belgium

HUSZONEGY ANTISEMITA KÉPVISELŐ AZ UJ BELGA PARLAMENTBEN. Huszonegy antiszemita képviselőt választottak be a legutóbbi választások alkalmával a belga parlamentbe. Így tehát az antiszemita képviselők száma erősen csökkent. A feloszlott képviselőházban 37 antiszemita képviselő volt. A rexista képviselő száma 21-ről 4-re csökkent Az összes rexista szavazatok száma nem teszi ki az összeszavazatok 4 és félszázalékánál többet. Charleroisban, ahol az antiszemita rexista jelölt a választási harc alkalmával botrányt provokált, a rexista szavazatok száma 130.900-ról 4150-re csökkent. Ezzel szemben a flamand nacionalisták irányzata, amelynek sajtója erősen antiszemita hangokat üt meg, szavazatainak számát 169 ezerről 184 ezerre növelte és ezzel egy újabb mandátumot nyert. Ez az irányzat a képviselőház 220 mandátuma közül 17-et szerzett.

Kína

A JAPAN HATÓSÁGOK TELJESEN BETILTOTTAK A ZSIDÓ MENEKÜLTEK BEVÁNDORLÁSÁT MANDZSUKUOBA. Úgy hírlik, hogy a japán hatóságok teljes tilámat léptettek életbe a zsidó menekültek mandzsuokai bevándorlásával szemben. Ezzel a hatóságok engedélyezték a zsidó orvosok és szerződéses szakmunkások bevándorlását. Most azonban ettől a kategóriától is megvonták a bevándorlási jogot.

Palesztina

TÖBB, MINT 75 EZER KATONAI SZOLGÁLATRA ALKALMAS ZSIDÓ KAPOTT SZEMÉLYAZONOSSÁGI BIZONYÍTVÁNYOKAT PALESZTINÁBAN. A katonai szolgálatra alkalmasnak talált palesztinai zsidók körülbelül hatvan százalékának osztották ki eddig személyazonossági bizonyítványokat. A bizonyítványok kiosztása már a tavaly októberben megkezdődött. Eddig 170 ezer, 16 évesnél idősebb palesztinai lakos kapott bizonyítványokat. Ezek közül 90.400 arab, 75 ezer zsidó, 4000 angol, német, görög, olasz, amerikai és más nemzetiségű palesztinai lakos.

A HEBER EGYETEM 40 HALLGATÓJA VÉGEZTE TANULMÁNYAIT AZ ELMULT NAPOKBAN. Kedden, április 11-én, 40 hallgatója a jeruzsálemi Héber Egyetemnek tette le a tanulmányait befejező vizsgálatokat. Kettőt közülük bölcsészeti doktorrá promoválták. Egyik Nathan Rottenstreich, Fischel Rottenstreichnak, a nemrég elhunyt Cionista Executívé tagnak a fia.

— Elhalasztották a középiskolai tanárok kongresszusát. Aradról jelentik: Most kellett volna megtartani a középiskolai tanárok kongresszusát Aradon. A kongresszus rendezése a közébjött akadályok miatt május második felére halasztotta a kongresszus megtartását.

— Junius 15-ig halászati tilalom van. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium körrendeletet intézett a halászati felügyelőséghez, amely szerint április 15-től kezdve junius 15-ig halászati tilalom van. A tilalmi idő alatt csakis ragadozó halakat szabad fogni, ugymint csukát, harcsát és kárászt. A törvény értelmében nemcsak azokat büntetik meg, akik a tilalmat megszegik, hanem azokat is, akik a tiltott halászati zsákmányát árusítják.

Hétfőn érkezik Bucurestibe az angol gazdasági delegáció. Közöltük, hogy az angol kormány egy gazdasági bizottságot küldött Romániába, amely a román-angol gazdasági kapcsolatok kimélyítésének lehetőségeit fogja tanulmányozni. A bizottságot Sir Fr. Leith-Ross, Anglia népszövetségi gazdasági szakértője vezeti. Az angol kormány értesítését szerint az angol bizottság e hét végén indul el Londonból és hétfőn, április 24-én érkezik meg Bucurestibe.

A Jew

Londoni hiva terroristá

Kairó, április 18. A Jewish Agency vezető elnöke, mi Kairóból visszatérte sa előtt Weizmann úrnak, akik először Roosevelt elnök intézett hozhat, hogy látogassa Weizmann kijelentésén táján fog eleget tenni. Ezt megelőzően fog még a lesztina-kérdéssel foglalkozó eljárást Beavatott politológus, hogy Mahmud eg-

Lapunk tegnap közöltük azt a hírt, hogy Egyiptom londoni képviselői a kérdés megoldására vaslatokkal Kairóba utaztak és ott tartották követ nyomon követ, továbbá elnökét, továbbá doni Palestina egyiptomi delegációját, Saudi Arabián keresztül. E szigorú titoktartás londoni javaslatára Kairóba érkezésbe. Londoni hírek szerint Egyiptom Kairóba érkezett Kairóba, az angol hivatalos egyiptomi követ, hogy bizonyos kérdéseket tárgyalja meg a Kairóba delegációk nézeteltéréseit, hogy az utazás előtt töltesse Macdonald gyarmati.

A Jewish Agency vezető elnöke, mi Kairóból visszatérte sa előtt Weizmann úrnak, akik először Roosevelt elnök intézett hozhat, hogy látogassa Weizmann kijelentésén táján fog eleget tenni. Ezt megelőzően fog még a lesztina-kérdéssel foglalkozó eljárást Beavatott politológus, hogy Mahmud eg-

Londoni cionisták fogadták a Weizmann úrnak, akik először Roosevelt elnök intézett hozhat, hogy látogassa Weizmann kijelentésén táján fog eleget tenni. Ezt megelőzően fog még a lesztina-kérdéssel foglalkozó eljárást Beavatott politológus, hogy Mahmud eg-

Kairói jelentés szerint az angol bizottság e hét végén indul el Londonból és hétfőn, április 24-én érkezik meg Bucurestibe.

A Jewish Agency hivatalos jelentést adott ki Weizmann kairói tárgyalásairól

Londoni hivatalos körök cáfolják az újabb Palesztina-javaslatokról szóló híreket. Megtört a palesztinai terroristák hadi ereje. A mufti Mussolini és Hitler segítségét kérte. Shertok londoni nyilatkozata

Kairó, április 18. Dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnöke, mint röviden jelentették, Kairóból visszatért Palesztinába. Elutazása előtt Weizmann nyilatkozott az újságíróknak, akik előtt megerősítette a hírt, hogy Roosevelt elnök személyes meghívást intézett hozzá, amelyben arra kéri, hogy látogassa meg őt Washingtonban. Weizmann kijelentette, hogy május közepén fog eleget tenni ennek a meghívásnak. Ezt megelőzőleg azonban újabb látogatást fog még tenni Egyiptomban a Palesztina-kérdéssel összefüggő további tárgyalások céljából.

Beavatott politikai körök tudni vélik, hogy Mahmud egyiptomi miniszterelnök és

Weizmann Chaim keddi tárgyalásai a legszívésebb légkörben folytak le, de nem vezettek kézzelfogható eredményhez. Weizmann világosan kijelentette az egyiptomi miniszterelnöknek, hogy inkább hajítja a statusquo fenntartását, sem hogy olyan megoldásba menjen bele, amely a zsidók szempontjából nagyon is kétséges. Kijelentette továbbá, hogy tekintettel az Egyesült Államok hangsúlyozottan zsidóbarát magatartására, valamint arra a tényre, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzetben nagy sulya van az amerikai közvéleménynek — a zsidók hozzájárulása nélkül keresztlüvelhetetlen bármilyen megoldás a Palesztina-kérdést illetően.

je, expozé tartott Londonban a cionizmus jelenlegi politikai helyzetéről és többek között a következőket mondotta:

— Ahhoz a ponthoz érkezünk, ahol már láthatók az angol kormány döntésének konturjai. Hasztalan behunyni a szemeket és illúziókban ringatózni. A kormány döntése arra irányul, hogy jelentős mértékben hátráltassa a mi építómunkánkat Palesztinában és számszerű és területi tekintetben egyaránt messzeemenő korlátokat kényszerítsen ránk. Világos, hogy az angol kormány ezzel a politikájával a palesztinai zsidó lakosságot állandó nyugtalan-ságba taszítja. Mint realisták számolnunk kell azzal, hogy bizonyos ideig akadályokkal és korlátokkal kell megküzdésünk. Meg kell mutatnunk, hogy tudunk alkalmazkodni a viszonyokhoz. A valóság az, hogy a cionista mozgalom egyik legsúlyosabb válságával állunk szemben. A mozgalomnak nehéz vizsgát kell most tennie és minden egyes cionistának hozzá kell járulnia ezen próba kiállításához.

Shertok ezután kifejtette, hogy ha a cionizmus külső adottságai (Balfour deklaráció, mandátum, stb.) hullámzásoknak is van kitéve, a cionizmus azonban a zsidó életben gyökerezik, a zsidó történelemnek a terméke, amely független, kizárólagos és sajátos valami, amellyel áll, vagy bukik a zsidó nép. A cionista mozgalom egyedül és kizárólag a mi nemzeti akaratunktól,

London cáfol

Lapunk tegnapi számában röviden közöltük azt a hírt, hogy dr. Nasat pasa, Egyiptom londoni követe, a Palesztina-kérdés megoldására vonatkozó bizonyos javaslatokkal Kairóba érkezett, mialatt Weizmann is ott tartózkodott. A londoni egyiptomi követ nyomban felkereste miniszterelnököt, továbbá Ali Maher pasát, a londoni Palesztina-konferencián résztvevő egyiptomi delegáció vezetőjét és Feisal emírt, Szaudi Arábia Kairóban tartózkodó trónörökösét. Egyiptomi kormánykörök rigoros titoktartással kezelik az állítólagos londoni javaslatokat, amelyeket Nasat Kairóba érkezésével hoznak összefüggésbe. Londoni hivatalos körök viszont kénytelenek cáfolni azokat a híreket, melyek szerint Egyiptom londoni követe újabb javaslatot terjesztett Palesztina-tervet vitt volna Kairóba, az angol kormány megbízásából.

Londoni hivatalos körök kijelentik, hogy az egyiptomi követet arra kérték csupán, hogy bizonyos kérdésekre vonatkozólag tudósítsa meg a Kairóban tartózkodó arab delegációk nézetét. Ugyanakkor elismerik, hogy az angol körök, hogy az egyiptomi követ elutazása előtt többször tárgyalta Malcolm MacDonald gyarmatügyi miniszterrel.

A Jewish Agency nyilatkozata

Londoni cionista körökben meglepetéssel fogadták a kairói tárgyalásokat. Anyagi tudtak csupán, hogy Weizmann, a Jewish Agency jogtanácsosának, Bernard Kozepneker kíséretében Kairóba utazik, de hogy e látogatás komolyabb tárgyalásokkal áll összefüggésben, erről nem volt tudomásuk. Most derül ki, hogy a kairói tárgyalások már egy hónappal ezelőtt készítették elő, Ali Maher pasának a londoni Palesztina-konferenciáról való elutazása előtt.

A Jewish Agency londoni exekutívje a csütörtökön a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki:

„A lapokban jelentések láttak napvilágot, amelyek Weizmann dr. kairói látogatását összefüggésbe hozzák Egyiptom londoni követének Kairóban való tartózkodásával. A Jewish Agency exekutívje megállapítja, hogy a két látogatás között semmilyen összefüggés nem áll fenn. Dr. Weizmann és a londoni Palesztina-konferencián résztvevő egyiptomi delegáció vezetője, Ali Maher pasa már a konferencia idején megállapították egy kairói találkozásban. Ez most történt meg és dr. Weizmann ezt az alkalmat felhasználta arra is, hogy megállapítsa az egyiptomi miniszterelnököt. A Jewish Agency nem áll semmilyen kapcsolatban azokkal a tárgyalásokkal, amelyek Kairóban az egyiptomi követ látogatása kapcsán folynak és nincs is tudomása semmilyen terrortól, arra nézve, hogy újra felvegyék a Londonban nemrég befejezett tárgyalásokat a Palesztina-kérdésre vonatkozólag.”

A kairói arab tárgyalások

Kairói jelentés szerint szerda este Mahmud pasa egyiptomi miniszterelnök elnökletével értekezletet tartottak az arab államok képviselői, amelyen Szaudi Arábia és

Irak reprezentánsai résztvettek. A palesztinai arabok képviselői nem voltak jelen. Az értekezlet ideje alatt Feisal emír szaudi arabiai trónörökös hosszabb telefonbeszélgetést folytatott a Beirutban tartózkodó exmuftival. Kairói körök lehetségesnek tartják, hogy a muftit Egyiptomba hívják, hogy vegyen részt a tárgyalásokon, ilyen értelmű határozatot azonban nem hoznak mindaddig, amíg meg nem konzultáltak az angol és francia hatóságokkal.

Ragheb Bey Nashashibi, a palesztinai arab nemzetvédelmi pártnak, a mufti ellenzéki vezére Kairóba érkezett.

A mufti követet küldött Berlinbe és Rómába

Jeruzsálem, április 18. A Davar beiruti jelentés alapján tudni véli, hogy a jeruzsálemi exmufti követet küldött Mussolini-hoz és Hitlerhez, akikről fegyvereket és pénzbeli segílyt kér. A palesztinai terroristacapatok — mondja a beiruti jelentés — nagy pénz- és fegyverhiányban szenvednek. Az angol csapatokkal vívott legutóbbi harcokban rengeteg fegyvert és muníciót veszítettek el és el kellett hagyniuk a legfontosabb stratégiai pontokat. A terroristák minden nagyobb megmozdulását már könnyű szerrel tudják meghüsitani a karhatalmi csapatok és való tény, hogy a szervezett terror-mozgalom az utóbbi időben jelentéktelenné vált. Minimálisra apadt az a támogatás is, amelyet az arab lakosságtól kaptak eddig a bandák.

Ezzel egyidejűleg a palesztinai arab sajtó élesen szembe fordul Mussolinivel és az „Al Jihad” című lap kijelenti, hogy Mussolininek nincs joga „az Islam védőjé”-nek titulására, amelyre igényt tart.

Jeruzsálem, április 18. Röviden közöltük, hogy Abdul Razzik, a palesztinai terroristák vezére, Szíriába szökött, ahol jelentkezett a katonai hatóságoknál és itt őrizetbe vették. Angol katonai körök véleménye szerint a palesztinai terrorista mozgalom gerince megtört Abdul Razzig szökése által.

Shertok a helyzetről

London, április 18. Mose Shertok, a Jewish Agency politikai osztályának vezetője

Gaal Franci

népszerű filmszínész, egyetlen, Amerikában készült idei filmje:

Párisi nászut

végig zenés, minden jelenetében mulatságos vígjáték, elegáns rendezéssel. Főszerepekben:

Bing Crosby

világhírű amerikai rádióénekes és

Everett Horton

közkezdelt komikus.

Premier bemutató csütörtökön a Select Mozgó-ban

TESTA

azonnal csillapít
HAVI TISZTULÁS, FEJFÁJÁS
IDEGZSABA · FOGFÁJÁS ·
INFLUENZA ÉS HÜLÉSNEK

KAPHATO MINDEN
GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
ÜGYELJEN A CSOMAGOLÁSRA

valamint azon képességünkönlül függ, hogy megszervezzük ezt az akaratot a keresztlüvelre.

— A Palesztinában élő 400 ezer zsidó jelentős realitást alkot. Ezt nem szabad elfelejteni. Az országépítést folytatnunk kell és folytatni is fogjuk. A cionista munkásmozgalom ezt a feladatot felfokozott erővel tette magáévá. Folytatnunk kell az országépítést azért is, mert ez az ország az arabok nemzeti életében és jövőjében nem játszik olyan szerepet, mint a zsidók életében. Az arabok a „vagyonosok” osztályához tartoznak, a zsidók semmilyen osztályhoz nem tartoznak, mert az egyetlen „nincstelen” népet alkotják a világnak. Mély konfliktus ez, amely a zsidók javára kell, hogy eldőljön.

Elhalasztották az erdélyi cionista konferenciát

Timisoara, április 18. Ismeretes, hogy a Zs. N. Sz. vezetősége április 30. és május 1-re Kolozsvárra hívta össze a Zsidó Nemzeti Szövetség XVI. jubiláris országgyűlési konferenciáját, amely egyben az utolsó évek legnagyobb sűrűségű erdélyi cionista demonstrációjának is készült.

A Zs. N. Sz. vezetőségéhez azonban az erdélyi cionista közéleti személyiségek részé-

ről megkeresések érkeztek a konferencia elhalasztásának az érdekében, amelyeknek a Zs. N. Sz. vezetősége éppen amiatt, mert a konferencia megrendezésének a technikai része is meg volna nehezítve, kénytelen volt helytadni. Így a Kisintézőbizottság határozata értelmében a Kolozsvárra tervezett XVI. országgyűlési cionista konferencia egy későbbi időpontban lesz megtartva.

A horvátok nem gondolnak függetlenségre, de követelik az autonómiát

Sauerwein a horvátok vezérével

A horvát-szerb kérdés még Európa mai feszült külpolitikai légkörében is meglehetősen előtérben áll az érdeklődésnek. Kibékülnek-e teljesen és őszintén a horvátok a szerbekkel, ezen a problémán igen sok mulik Európa délkeletén.

Sauerwein, az ismert francia újságíró időszerűnek tartotta, hogy Zágrábban felkeresse a horvát autonomisták vezérét, Macseket és vele a horvát-szerb helyzet mai állásáról beszélgetést folytasson.

Leirja Sauerwein, mennyire napról-napra nő nemcsak a horvátok, hanem a szerbek körében is Macsek népszerűsége. Ennek illusztrálására említik fel például a francia újságírók, hogy a kis apró, rövidlátó Macsek, aki annyira az egyszerűség híve, hogy például puha ingén még nyakkendő sem szeret viselni, nemrégiben, mint háborus tartalékos tiszt, kénytelen volt hivi körében fehér lovon ülve megjelenni. Sauerwein dolgozószobájában fogadta Macsek s az is jellemző a horvát autonomisták vezérére, hogy dolgozószobájának egyetlen ékessége Radics életnagyságu képe, aki tudvalevőleg Macsek előtt volt a horvátok vezére és akit 1928-ban gyilkoltak meg.

Az újságíró előtt tett nyilatkozatát Macsek azzal kezdte, hogy Jugoszláviában ugyan keveset változtak az utóbbi tíz évben a közállapotok, de elismeri, hogy horvát politikai mozgalmaknak ma sokkal nagyobb hatóereje van Belgrádra, mint volt ezelőtt.

A horvátok törekvéseire vonatkozólag Macsek kijelentette, hogy a horvátok feltétlenül ragaszkodnak ahhoz, hogy nemzeti létüket autonómia formájában fejthessék ki a jugoszláv államkeretben belül és pedig úgy, hogy a jugoszláv államhoz való tartozásuk ne lehessen a horvát hagyományok temetője.

— A separáció, vagy a teljes függetlenség, — hangoztatta Macsek, — olyan szélsőségesnek tekintendő megoldások volnának, amelyről álmodni sem szabad mindaddig, ameddig összes más irányú kísérleteink csődöt nem mondanak.

Macsek a horvátok életének néhány év óta bekövetkezett megkönnyebbülését annak a meggyezésnek tulajdonítja, amit a horvátok 1937-ben kötöttek a szerb ellenzéki pártokkal, miután a diktatórikus választások a szerbeknek sem voltak inyére, — hiszen megtörtént, a speciális jugoszláv választórendszer alapján, hogy négy, vagy tizennégy szavazattal olyan képviselők kerültek a parlamentbe, akiknek ellenfelei kilencezer és hatezeröttszáz szavazattal buktak el.

Hogy a szerbek ma már mennyire nem tekintik vörös posztónak a horvát autonomista törekvéseket, annak igazolására Macsek többek között 1938. augusztusában történt belgrádi látogatását hozta fel, ahol — ugymond — bár maga Macsek csak két-három emberrel számított pályaudvari fogadtatásán, ott legalább százezer ember várta érkezését, akik között igen sok volt a szerb.

HIREK

Bucurestibe rendelték az ország összes rendőrkezeszeit. Bucurestiből jelentik: Az ország összes rendőrkezeszeit és rendőrfőnökeit Bucurestibe hívták, hogy utasításokat kapjanak Marinescu Gabriel tábornok, belügyi államtitkártól, az ingatlanellenőrző könyvek kiállításáról és az egész ország lakosságának ellenőrzéséről. Marinescu tábornok rámutatott arra, hogy ezen munkálatok következtében pontos népszámlálási adatokhoz jutnak.

Párizsba érkezett a kenti hercegi pár. Londonból jelentik: A kenti herceg és felesége két napi tartózkodásra repülőgépen Párizsba utaztak.

Gépkocsiszerencsétlenség a kolozsvári Román Nemzeti Színház előtt Gépkocsikarambol történt kedden reggel a Román Nemzeti Színház előtt. A 7552. bucaresti luxusgépkocsi Felek tetejéről jött a Regina Maria uca és Stefan cel Mare tér sarkán összeütközött az ott veszteglő 402. Cluj rendszámú autótaxival. Az összeütközés következtében mindkét jármű súlyosan megrongálódott. Az összeütközés színhelyére azonnal kiszállott az ügyeletes rendőrkapitány, aki megállapította, hogy a karambol a luxusgépkocsi vezetőjének hibájából következett be, mert az kissé ittas állapotban ült a kormány mellett. A két jármű tulajdonosa a kihallgatások során megegyezett és a rendőrség az ügyben megszüntette az eljárást.

Uj munkabeosztás a kolozsvári város-házban. Az új költségvetési és életbeléptetésével egyidejűleg dr. Bornemisa Sebastian polgármester elkészítette a helyettes polgármesterek és osztályvezetők új munkabeosztását. Az új munkabeosztás a város közigazgatásának megújítása érdekében a közigazgatási törvény és az állami tisztviselők szervezeti szabályzata alapján készült el és az alábbi rendelkezéseket tartalmazza: A polgármester távollétében a polgármester munkakörét a helyettes polgármesterek végzik el: a) Pacala Aurel helyettesíti a polgármestert mindazokban az ügyekben, amelyek a gazdasági ügyosztályhoz, a műszaki ügyosztályhoz, az anyakönyvhöz, az állategészségügyi osztályhoz tartoznak. Dr. Adam Popa helyettesíti a polgármestert a közigazgatási ügyosztály, a pénzügyi osztály, a számvétség, a városi vállalatok, a vágóhid és a jogügyi osztálynál lévő ügyekben. A polgármester új határozatával felhatalmazta Pacala tábornok helyettes polgármestert, hogy helyettesítse, mint anyakönyvvezetőt az anyakönyvi hivatalnál, a Nemzeti Színház igazgatóságában, az iparskola igazgatóságában, az előléptetési bizottságban, az átvételi bizottságban és hogy a kiadóhivatal munkáját felülvizsgálja. Dr. Adam Popa helyettes polgármestert felhatalmazta a pénztárak ellenőrzésével, a kerületi kapitányságok felülvizsgálásával, a vámosok, a vágóhid és a köztemető pénzügyi ellenőrzésével, a városi tanács által kiadott bizonyítványok aláírásával, az árlejtési bizottság vezetésével, valamint az árvizsgálóbizottság, az iskolai bizottság és a közegészségügyi ügyek intézőbizottsága vezetésével. Amennyiben valamelyik helyettes polgármester távol van, úgy ügykörét a másik helyettes polgármester tölti be, amennyiben mindkét helyettes polgármester hiányzik, úgy ezek hatáskörét a főtitkár veszi át, akit viszont távollétében dr. Trifu Baba pénzügyi tanácsos, vagy dr. Gheorghe Nedea, a közigazgatási ügyosztály vezetője helyettesíti a főtitkár. Dr. Victor Pop főtitkár a közigazgatási törvényben előírt feladatokon és működési körön kívül a polgármesteri hivatalba érkezett postát bontja fel. Dr. Petre Vlad főorvos ügykörébe tartozik az egészségügyi osztály vezetésén kívül a városi alkalmozottaknak és városi szegényeknek kórházakban való elhelyezése. Gheorghe Muresan anyakönyvvezető, Pacala tábornok helyettespolgármester távollétében az anyakönyvvezetői tisztelet tölti be. A különböző bizottságok így alakultak meg: az árlejtési bizottság tagjai: dr. Victor Pop; az előléptetési bizottság tagjai: dr. Victor Pop és dr. Pop Dionisiu, helyettesek: dr. Ciortea főmérnök előadó, dr. Gheorghe Nedea; munka-átvételi bizottság: dr. Baba Trifu, helyettesek: dr. Augustin Ungur és A. Pop mérnök; fellebbezési bizottság: dr. Laurian Popa, helyettese dr. Costea; pénzügyi bizottság tagjai: dr. Adam Popa, Aurel Pacala, dr. Victor Pop, dr. Baba Trifu és Vasile Farcas; városrendező bizottság tagjai: Ciortea Victor főmérnök, Salvan Virgil mérnök, Suceava vízvezetékigazgató, dr. Vlad Aurel városi főorvos, Lakatos István, Nicolae Bordea, Bohatiel Leon, Moll Elemér, Kovács Gyula mérnök, Moldován Anton és Ujhelyi Ferenc építőmesterek és Virgil Costescu tisztviselő. Az új munkabeosztás április 15-én lépett életbe.

Ünnepélyesen fogadták Gafencu külügyminisztert Berlinben

Három órán át tárgyalt Gafencu Ribbentroppal. Ma délben fogadja Hitler a román külügyminiszter

Berlin, április 18. Kedden délelőtt félkétkor a breslauer Rapiddel Berlinbe érkezett Gafencu román külügyminiszter, Crutescu meghatalmazott miniszter, a külügyminisztérium protokoll-főnöke, Fabritius bucaresti német követ, valamint Pusca és Pop kabinet-főnökök kíséretében. Gafencu és román kísérete a Nemzeti Ujjászületési Front egyenruháját viselte. A Friedrichstrassei állomás román és német zászlókkal gazdagon felszerített perronján Ribbentrop külügyminiszter, von Weisacker külügyi alminiszter, Dörner protokoll-főnök és több tanácsos üdvözölte Gafencut. Ugyancsak megjelent a pályaudvaron Radu Crutescu, Románia berlini követe is. A zenekar a román és német himnuszot intonálta, majd Gafencu és Ribbentrop elléptek a diszszád előtt. Kedden délután öt órakor Gafencu és Rib-

entrop megbeszélésre ültek össze, amely este nyolc óráig tartott. Félkilencor a német protokoll-főnök az Esplanad szálló disztermébe vezette Gafencut, ahol Ribbentrop diszvacserát adott a román külügyminiszter tiszteletére.

Gafencu mai, szerdai programja a következő: délelőtt 11 órakor koszorút helyez el az ismeretlen katona sírján, 11 óra 45 perckor a kancellári palotába hajtat, ahol 12 órakor Hitler kancellár Ribbentrop német külügyminiszter és Radu Crutescu berlini román követ jelenlétében kihallgatáson fogadja. Egy óra 40 perckor Ribbentrop magánlakásán ebédelt látja vendégül Gafencut és Fabritiust. Délután 16 óra 30 perckor Gafencu kihallgatáson jelenik meg Rudolf Hess, a Führer helyettese előtt. A berlini német sajtó élénk szimpátiával

üdvözi Gafencut, rámutatva arra, hogy Ribbentrop alkalma lesz megvitatni a román országot érdeklő összes kérdéseket. A lapok hangsúlyozzák a román-német gazdasági egyezmény jelentőségét és annak fontosságát, hogy a két állam közötti szálak szorosabbra fűződjenek.

Bucuresti jelentés szerint Öfelsége aláírta a rendeletét, amely tizenöt napos szabadságot engedélyez Gafencu külügyminiszter részére. A külügyminisztert távollétében Calinescu miniszterelnök helyettesíti.

Az alkotmány értelmében a kormány tagjai csak az Uralkodó engedélyével hagyhatják el az országot. Gafencu külügyminiszter csak Berlinben tesz hivatalos látogatást, utjának további része informatív jellegű, ennek formai keretét képezi a szabadság engedélyezéséről szóló dekrétum.

Cellája ablakára felakasztotta magát a bucaresti kéjgyilkos. Bucurestiből jelentik: Szenzációs fordulat állott be Ion Neagovic, a bucaresti kéjgyilkos ügyében. Mint ismeretes, Neagovic a 12 éves Elizabeta Chimcoson erőszakot követett el, majd megfojtotta és a gyermek holttestét a pincében lévő szemét alá rejtette. A gyilkosság elkövetése után Bazargicba szökött, mert Bulgáriába akart menekülni, de a határon elfogták és visszazárárták Bucurestibe, ahol rendőri kihallgatása során bevallotta borzalmas tetteit. A gyilkost tegnap este, amikor a börtönőrök a szokásos ellenőrző látogatást megtették, cellája ablakára felakasztva találták. Amikor a börtönőr belépett a cellába, a kéjgyilkos már halott volt. Az ügyészség megadta a temetésre az engedélyt.

Aradon évtizedek óta működő bőrgyógyászati orvosi rendelő

elhálózás következtében átadó. Cim a kiadóhivatalban.

Orvosi szakülés. A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. hó 19-én szerdán este pontosan 9 órakor tartja 128-ik szakülését saját helyiségében (Str. Memorandului 13. alatti) a következő tárgysorozattal: 1. Dr. Ervin Pártos: Darea de seamă despre acciuitatea de 10 ani al unui leagăn de sugaci. 2. Dr. Traub Vilmos: A rheumás szívmegetegedésekről. A tagokat és orvosvendégeket ezután is meghívja a vezetőség.

Márciusban drágult a megélhetés. Bucurestiből jelentik: A statisztikai hivatal adatfelvételei szerint márciusban a megélhetés átlagban 2 ezrelékkal drágult. Az élelmiszerek árában átlagban 4 ezrelékes drágulást állapít meg az adatfelvétel. Mivel a többi szükségleti cikkek árában nincsen lényegesebb változás, az általános drágulás 2 ezrelékes. A kimutatás szerint a március 31-iki megélhetési index a legutolsó békeévihez viszonyítva 39,97 százalékos drágulást mutat. A februári indexszám 39,92 százalék volt.

Eljegyzés. Rosner Szerénke és Stein Bence Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Továbbra is szünetel a légit forgalom Bucuresti és Párizs között. Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy tegnap megnyitották a légit forgalmat a LARES legtöbb vonalán. A Bucuresti-Párizs vonalon a közlekedés továbbra is szünetel és csak a jövő héten lehet majd megnyitni Berlint kereszttül.

Ha a ló megvadul... Megdöbentő szerencsétlenség történt tegnap a Lunga uccában. Pinte Carolina Dombul Rotund 26 sz. alatt lakó 46 éves tejküzdő asszony szekerén rendes napi körútját végezte. Megállt a Lunga uca 47 számú ház előtt és az egyik kerékre állva a szekér tetejéről egy tejesedényt akart leemelni. Ebben a pillanatban autó robotott el a szekér mellett, mire a ló megvadulva vad vágatásba kezdett. A hirtelen rántástól Pinte asszony ballába a kerék küllői közé került, amelyek lábszárát teljesen összeroncolták. Súlyos állapotban szállították be a sebészeti klinikára, ahol műtétet hajtottak végre a szerencsétlenül járt tejküzdő asszonyon. A szerencsétlenség ügyében a rendőrség bevezette a vizsgálatot.

RÁDIÓHALLGATÓK FIGYELMÉBE! Kolozsváron az utóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy a rádiótulajdonosok kötelesek a kerületi rendőrségekre beszolgáltatni készülékeiket, illetve a közigazgatási hatóságok a rádiókészülékeket zárolják és a leblokkolással lehetetlenné teszik a külföldi leadóállomások híreinek vételét. Ilyetemes helyről nyert hivatalos értesülésünk szerint a rádiókészülékek beszolgáltatására, illetve zárolására nem adtak ki rendeletet, a készülékek beszolgáltatása tehát egyetlen rádiótulajdonosra sem kötelező. A közigazgatási hatóságok megállapítása szerint az utóbbi időben gyakran megtörtént, hogy a rádiótulajdonosok lakásaik nyitott ablaka mellett hallgatták a leadóállomások közléseit, az uccákon, tereken, a lakások előtt a nyitott ablak alatt csoportosulás támadt és a hiányosan hallott hírek alapján nyugtalanító hírek terjedtek el. A közrend és a köznyugalm megővése érdekében és a rendtörvény vonatkozó rendelkezéseinek alapján a kolozsvári közigazgatási hatóságok felhívják a rádiótulajdonosok figyelmét, hogy rádiójelentéseket csak bezárt ablak mellett, illetve nyitott ablak esetén, halkítottan fogják, mert abban az esetben, ha a nyitott ablak mellett tulhanganosan működő rádió meghallgatására az uccákon, tereken csoportosulás támadna, az illető rádiótulajdonos ellen a rendtörvény alapján megindíthatják az eljárást és szigorú büntetést alkalmaznak velük szemben. Az összes rádiótulajdonosoknak saját érdekében nyomtatékosan figyelmükbe ajánljuk ezt a rendelkezést.

Tűz ütött ki egy olasz hajón a marszeille kikötőben. Marszeilleből jelentik: Hétfőn este 20 órakor tűz ütött ki a Mauly olasz kereskedelmi hajó fedélzetén. A tüzet két óra alatt eloltották, a kár azonban jelentékeny.

Fizetésemelési mozgalmat indítottak a kolozsvári magánalkalmazottak. A kolozsvári magántisztviselői cég kebelében működő kereskedelmi alkalmazottak csütörtökön este 8 órakor a Vasmunkás Otthon nagytermében gyűlést tartanak, amelyen állást foglalnak a nyári záróra kérdésében és bejelentik, hogy általános mozgalmat indítanak a fizetések megújítása érdekében. A nyári záróra kérdését az elmúlt évben törvényhozásilag rendezték ugyan, de Kolozsváron mindig külön megállapodás útján állapítják meg a záróra idejét. Az elv az volt, hogy az alkalmazottak is vehessék ki részüket a nyári örömközből és éppen ezért a déli zárás, illetve nyitás idejét úgy állapították meg, hogy a kereskedelem robotosai a déli pihenő ideje alatt hódolhossanak az egészség szempontjából olyannyira fontos szabad fürdőzésnek. A kolozsvári alkalmazottak ezt a jogot érvényesíteni akarják ebben az évben is az üzletek tulajdonosaival szemben. Ami a fizetésjavítási mozgalmat illeti, a kereskedelmi alkalmazottak arra hivatkoznak, hogy a piaci árak egyre emelkednek. Csak az elmúlt hónap óta öt százalékkal emelkedett az arindex. A csütörtöki alkalmazotti gyűlésen Pogaceanu Vasile, a magánalkalmazottak céhének elnöke, terjeszti elő javaslatait a nyári záróra, valamint a fizetésjavítási mozgalom kérdésében.

Nagyvárad és Biharmegye egyetlen zsidó ortopéd- és gyermekcipő specialistája
Kohn István
belvárosi cipőszalon Oradea, Parcul Traian 1. Dr. Balláné kalapszalon mellett.

A N. U. F.-hoz tartozó magyar munkások, földművesek és értelmiségiek levele Calinescu miniszterelnökhez

Bucuresti, április 18. Magyar munkások, földművesek és intellektuelek egy csoportja, akik tagjai a Nemzeti Ujjászületési Front magyar tagozatának, a napokban a következő levelet intézték Calinescu miniszterelnökhez:

Elnök ur!
A Nemzeti Ujjászületési Arcvonal magyar alosztályához csatlakozott alulírott kolozsvári magyar kisiparosok, munkások, földművesek és értelmiségiek jogos aggodalommal követe az utóbbi események kibontakozását, tisztelettel kijelentjük, hogy a lidaritást vállalunk azzal a határozott állásfoglalással, amit Nagyméltóságod NUF legfelsőbb tanácsának ülésén tanácsbeszédében kifejtett az ország függetlenségének és területi épségének megvédéséről a miféle külső támadással szemben. A pillanatban Románia határainak megvédése az országbeli román és magyar nép közös testvériség, a szabadság, jogegyenlőség, belső béke alapján, nemcsak az egyedülálló, amely az itteni népek boldog együttélését megvalósításához vezet, hanem a legnagyobb szolgálat is, amit az összes évnövölgyőpek s így magyarországi testvéreink függetlenségének és szabadságának érdekében hozhatunk. Az országbeli magyar tömeg szabadságjogainak kiszélesítése nemcsak alkotmányos elv beteljesítését jelenti, hanem a leghatalmasabb fegyver is mindazok ellen, akik fajgyűlölettel szított jelszavakkal igyekeznek megmérgezni az erdélyi magyar lelket azon céllal, hogy az ország ellenállóképességét gyöngítsék. Határozott meggyőződésünk, hogy a közös veszéllyel szemben az ország magyarságának nyíltan és ingázás nélkül kell megnyilatkoznia a közös védelem érdekében.
Következik több mint 300 aláírás.

TURISZTIKA

A Haggibor turistaszakosztálya vasárnap április 23-án reggel fél 7 órai indulással autókirándulást rendez a Géczy-várhoz. Testesre. Jelentkezni pénteken este 7 óra a Stadion sporttérben és pénteken este 7 óra között a Haggibor Otthonban (F. Club, Iuliu Maniu 2. II. em.) Gyalogkirándulás Kolozsvár környékére. Indulás reggel 6 órakor a Savoy kávéház előtt.

Halálozás. Kedden meghalt Rosenbör Mihályné, jótékonyságáról ismert uróné. Metése szerdán délután öt órakor a kongresszusi chevra új temetőjének halottak házából. A Zsidó Nőegylet vezetősége kért t. tagokat, hogy a végtisztességen számolásban sziveskedjenek megjelenni.

A Tora Umlacha ifjúsági szervezete Onegh Sabbathjai során szombaton F. Zoltán tartott előadást „Makkabi mozgalom” címen, mely alkalomból a vallásos ifjúság zsufozásig megtöltötte a helységet.

Pályázat. A Zsidó Nemzeti Szervezet kolozsvári helyi csoportja tisztviselői körében pályázatot hirdet. Jelentkezni lehet a lyicsoport irodájában, Str. Memorandului No. 13.

Zog orvo

Sighet, apr. ismertevü v. lágáhaboru v. lo osztrák-ma testének volt folytatn dr. K. kori Achmed szükebb pátr ilyen, az aki labb ezredesé — és család — A fiatal m teste, a II. 9 1917 közepé amelynek ce rancsnokság lyen ütötte f romnapi gya di Medua, a vó kikötővár kától. Lisma kilométernyi ka, Achmed.

A 3 mes

Es most a exkirály egy szines emlék mostani sor Kelet olvzso

Amiko az alig husz már az oszt volt. Mint i tonatiszt eg ve, hogy fő rangot visl Achmed bey volt, kinevez volt — pers fizetést — sával akarta kívül veszed

Ez per 23 éves ko volt az egés badságosók zulmán paps fiatalembert lyának, akin Szugesztiv szép szál tömött feke te haját vó ként az egy albanók kö pai ruhát v desi egyenr már gyerek Meglátsz tonai nevel eltöltött év kitünően b kaság volt európai ért ber, — de Angolul is pedig mind tötte...

Hatá

vasz embe folytatta o pedig: nag férjinek. N söt mond h sétálgatott beszélgetve kérdésekrő nagyra óv lámakra is hogy figye sitásokat a hez mérte

Fane ségnek és magyar zs a komitác bániában. ról, ilyenke házaérkezé lástól a m mitácsik k lyókkal k kat.

Zogu király egykori házi-orvosa beszél az Uj Keletnek

Egy máramaroszi orvos albániai háborus emlékei

Sighet, április 18. Dr. Kertész József, ismert nevű máramaroszi orvos a világháború vége felé az Albániát megszálló osztrák-magyar armádia egyik csapat-tesztének volt a tisztí főorvosa. A véletlen folytán dr. Kertész zászlóalj éppen az akkori Achmed bey, a későbbi Zogu király szűkebb pátriájában állomásozott és mint ilyen, az akkori közös hadsereg legfiatalabb ezredesének — Achmed Zogu beyné — és családjának a házi-orvosa volt.

A fiatal máramaroszi orvos csapat-teszté, a II. 9. kassai honvéd határozászlóalj 1917 közepén Észak-Albániát szállta meg, amelynek centruma Szkutari volt. A főparancsnokság azonban Lisnat járasszékhelyen ültette fel táborát, amely mintegy háromnapos gyalogjárásnyira van Sangiovan di Medua, a jugoszláv határ közelében levő kikötővárostól és Alesszió határvárosától. Lisnattól pedig mindössze néhány kilométernyire volt Burgajet hegyfalucska, Achmed bey rezidenciája.

A 23 éves ezredes és „veszedelmes” agitátor

És most adjuk át a szót Achmed Zogu exkirály egykori házi-orvosának, akiben szíves emlékeket elevenít fel Zogu király mostani sorsa és elmondja ezeket az Uj Kelet olvasóinak:

— Amikor Achmed beyt megismertem az alig huszonháromesztendő fiatal ember már az osztrák-magyar hadsereg ezredese volt. Mint ilyen, a legmagasabb rangú katonatiszt egész Észak-Albániában, tekintve, hogy főparancsnokunk csak ornagyirangot viselt. A valóságban azonban Achmed beynék semmilyen hatásköre nem volt, kinevezése inkább tiszteletbeli jellegű volt — persze megkapta a magas ezredesi fizetést — és a magas rang adományozásával akarták leszerelni a fiatal ember rendkívül veszedelmes forradalmi agitációját.

Ez persze nem sikerült. Achmed bey 23 éves korával a legnépszerűbb ember volt az egész környéken. Öreg albán szabadsághősök, tekintélyes beyek és a muzulmán papság is ezt a nemes származású fiatal embert tekintette koránázatlan királynak, akinek utasításait vakon követték. Szuggesztív megjelenésű, sudártermetű szép szál fiatal ember volt Achmed bey, tömött fekete bajszát viselt és koromfekete haját vörös feze fedte állandóan. Egyébként az egyedüli volt talán a környéken az albánok között, aki modern szabású európai ruhát viselt, vagy pedig csillogó ezredesi egyenruhában járt. Achmed beynek már gyerekkorában nagy álmjai voltak.

Meglátszott rajta a konstantinápolyi katonai nevelés és intelligenciája a Bécsben eltöltött évek nyomait mutatta. Csaknem kitűnően beszélt németül — ami nagyrizikáltság volt az albánok között, akárcsak az európai értelemben vett intelligensebb ember, — de a franciát is törte valahogy. Angolul is tudott néhány szót, különben pedig minden szabad idejét tanulással töltötte...

Határozott, energikus, óvatos és ravasz embernek ismertem Achmed beyt — folytatta dr. Kertész — mindennek előtt pedig: nagyratörő, magabiztos és öntelt férfinak. Nem volt éppen zárt természetű, sőt mondhatom igen gyakran órák hosszat sétálgatott velem kertjében, bizalmasan beszélgetve az akkor aktuális nemzetközi kérdésekről és gyakran tért ki — persze nagyon óvatos formában — az albán problémákra is. Achmed bey tudta ugyanis, hogy figyeljük — jó magam is ilyen utasításokat kaptam felettésem — és ehhez mérte mindig a szavait.

A „láthatatlan” komitács főnök

Fanatikus volt az albán függetlenségnek és szabadságnak és bár osztrák-magyar zsoldban állt, ő volt tulajdonképpen a komitácsok láthatatlan vezére Észak-Albániában. Gyakran napokra eltűnt hazulról, ilyenkor senkisémet tudott hollétéről és hazatérése után — bizony egyik bonco- lástól a másikhoz kellett rohannom. A komitácsok különböző pontokon dum-dum gomolyokkal küldték a másvilágra a katonáinkat.

Mert az albánokat — folytatta visszaemlékezéseit dr. Kertész — szinte lehetetlen volt megbékíteni. Magas dombokon, sziklákon, egészen primitív, de szilárd kőanyagból építették váraikat, amelyeknél az ablakokat lőréses pótlókkal és amelyek mögött állandóan „riadókészültségben” állott néhány albán komitácsi, dum-dum gallyal töltött fegyverrel. Szinte a lehetetlenséggel határos volt ezeket megközelíteni, ami különben hihetetlen emberáldozattal járt volna. Különben is csak a legritkább esetben lehetett megállapítani a tettek személyazonosságát, akik gyakran csak a közzéval sas lakhelyű szolgálo magas sziklák csúcsai mögül puffantották le a lőtávolban feltűnő osztrák-magyar katonákat.

Achmed bey családja

Achmed beynék és családjának a vára volt a legszebb az egész vidéken. Már ez maga is tekintélyt parancsolt. Szinte csodálatos, hogyan lehetett ennyire hozzáférhetetlen magaslatra, járhatatlan utakon annyi építőanyagot összehordani. Nem volt modern értelemben vett kastély, de mégis impozáns. Rengeteg értéket hordott ide össze a fiatal nemes — aki az albán szabadsággal talán egyformán szerette az aranyat, amely bőségesen folyt a kis várába. Itt fogadott állandóan engem is. Édesanyja ugyanis nagyon gyakran betegeske-

dett, jó maga is több ízben volt alaposabban meghűlve, ugyszintén feltűnő szépségű két nővére, akik állandóan sűrű fátylat hordtak, ha idegen férfi került eléjük. Engem azonban, mint kezelőorvosukat fátyol nélkül, piros selyem „pizsamájukban” fogadtak. Csak albánul beszéltek — lassacskán én is megtanultam ezt a nyelvet. Híthű mohamedánok voltak valamenynyien, de környezetükkel egy fokkal modernebb gondolkodásúak. Lakás berendezésük is persze a mohamedánok tradicionális szokásainak felelt meg. Perzsa szőnyegeken ültek a földön maguk alá húzott lábakkal és mellettük alacsony kis számolyszerű asztalokról étkeztek. (Hasonlóképpen ültek különben a vendégek is, az egyetlen szkutari kávéházban). Részemre előkerítették valahonnan egy ládat, amelyet szőnyeggel fedtek le és arra ültettek.

Álmok, amelyek várakozáson felül megvalósulnak, de csak rövid időre

Achmed bey édesanyja és nővérei rendkívüli reményeket fűztek fiukhoz, aki már tizenhétéves korában elismert albán népvészér és hadvezér volt. Anyja gyakran mondta: „meglátja majd: az albán nép elismert vezére lesz a fiam, mert azok voltak az ősei is”. Királyságról persze annak idején még nem álmodtak...

1918 elején — mint tudjuk — Achmed bey Bécsbe került, ahol a forradalom utánig tuzsként tartották az osztrákok, persze „udvarias formában”.

Albán komitácsok fészkeiben

Egyéb albániai emlékeit meséli el a volt albán népvészér házi-orvosa:

Egy ízben néhány fegyveres albán keresett fel. Bevallották, hogy ők komitá-

csik, de garantálják az életemet, ha elme- gyek velük egyik súlyos bajtársukat orvosi segélyben részesíteni. Alaposan begyulladva bár, de velük mentem. Lóra ültettek; kétoldalt két-két fegyveres komitácsi haladt, ugyszintén a ló előtt és mögötte is tiszti szolgálammal. A magas, járhatatlan hegyi ösvényeken aztán a komitácsik hangosan kiáltottak:

— Hecsin... Hecsin...!

Ami orvost jelent és azt, hogy „barát” és nem ellenség közeledik. Gyakran volt részem hasonló élményem. Végül már sok albán barátkoztam össze, akik meszt szíriól a mi „Sánátate”-hez hasonlóképpen hangzóan „Tuna tota” — hosszú életet — albán köszöntéssel üdvözöltek.

Ahol zavartalanul pusztít a malária és a vérba

Az ottani hegyi lakosság körében pusztít a malária és a szifilisz. Előbbinek a rendkívül sűrű moszkító rajok az okai, amelyek a lőréses zavartalanul hatolnak be a házakba. Mi persze sűrű moszkító hálókkel voltakunk ellátva.

Befejezésül dr. Kertész egy csomó albániai fényképfelvételt mutat meg, egyiken Achmed beyel együtt van lefényképezve.

A forradalom kitörésekor — mondja — tulajdonképpen csak az Achmed bey családjával fennálló baráti kapcsolataimnak köszönhetem, hogy a Lisnatban rekedt csapattestünknek a felkelő albánok szabad elvonulását engedélyezték. Ha nem az öreg matrona közbelépése, talán dum-dum lövedékektől szétszaggatva, valamenynyien közös sírban porladtunk volna.

(K-án)

Ciano gróf és Markovics jugoszláv külügyminiszter nagyfontosságú tanácskozásra ülnek össze Velencében

ROMA, április 18. Az olasz-jugoszláv külügyminiszteri találkozót szombatra tűzték ki. Ciano olasz külügyminiszter a magyar államférfiak távozása után Velencébe utazik két napi tartózkodásra. Itt találkozik Czinézár Markovics jugoszláv külügyminiszterrel. A két külügyminiszter kirándulásukat is fog tenni Velencében. Mivel a jugoszláv külügyminiszter látogatása hivatalos jellegű is lesz, innepélyes fogadtatást készítenek elő érkezésére.

Az olasz lapok tudni vélik, hogy az albániai események miatt nagy jelentőségük van a velencei tárgyalásoknak. Végleg megoldódnak a Jugoszlávia és Olaszország közötti problémák és új korszak nyílik meg az Adriai tenger két hatalmának kapcsolatában és szoros együttműködésében.

Horvat rendőrkezesztor nyilatkozata az ingatlan nyilvántartási könyvek kiállításáról

Szigoruan megbüntetik azokat, akik nem töltik ki pontosan a könyvecskéket. Uj fényképes személyazonossági igazolványokat fognak kibocsátani

Cluj, április 18. Lapunk tegnapi számában részletesen közöltük az ingatlan nyilvántartási könyvek felfektetéséről szóló törvény végrehajtási utasítását. A kolozsvári rendőrkezesztura ma magához kérte az újságírókat, akik előtt Horvath rendőrkezesztor a következőket közölte a törvény végrehajtásáról:

A törvény szigorú szankciókat helyez kilátásba azok ellen, akik a törvény rendelkezéseinek nem fognak mindenben pontosan eleget tenni. Azokat, akik hiányosan töltik ki a könyveket, vagy nem vezetnek be összes lakóikat 3000-tól 5000 lejig terjedő büntetéssel sújtják. Ez a pénzbüntetés nemfizetés esetén elzárásra változtatható át. Éppen ezért a rendőrkezesztura felkéri a város lakosságát, hogy a könyv adatait a legnagyobb figyelmességgel, pontosan töltsék ki. Ajánlatos, hogy a nyilvántartási könyveket a törvény paragrafusait értelmelni tudó, szakképzett emberek töltsék ki. Az esetleges hiányosságokért a felelősség egyedül a nyilvántartási könyvek tulajdonosait illeti. A könyvek felfektetésének és benyújtásának tartama alatt az illető kerületi kapitányságok a közönség

rendelkezésére fognak állni információikkal.

Az ingatlan nyilvántartási könyvek benyújtásának tartama egy hónap lesz, 1939 április 23-tól 1939 május 24-ig bezárólag. Ez az idő semmiesetre sem lesz meghosszabbítva, mert a munkálatokat központi-irányító Marinescu tábornok alminiszternek elhatározott szándéka, hogy a munkálatokat erre az időpontra befejezze. A nyilvántartási könyvek a szükséges nyomtatványakkal együtt 40 lejért az összes papírzületekben és dohánytözsdekben kaphatók és azokat kitöltve a kerületi kapitányságoknál kell majd benyújtani.

A nyilvántartási könyvek benyújtására köteleessége minden ingatlan tulajdonosnak, főbérletnek és azoknak, akik házukat, lakásukat, vagy szobájukat írásos vagy szóbeli szerződés alapján bérbe adják.

A nyilvántartási könyvek felfektetése után számított 30 napon belül, új képes személyazonossági bizonyítványt fognak kibocsátani és ezzel egyidejűleg megszüntetik a bejelentő hivatalt, amelyet új alapon szerveznek újra.

Április végén román-német konferencia lesz Csernovicban

Bucuresti, április 18. A román-német kereskedelmi szerződés életbeléptetésével és végrehajtásával kapcsolatosan közölték, hogy április végén közös román-német érdekezeti konferenciát tartanak Csernovicban, ahol megállapítják a Németországba szállítandó faanyag árát.

Díjtalan orvosi kezelésben részesítik a hadirokkantakat, özvegyeket és árvákat. Bucurestiből jelentik: A hadárvák, hadirokkantak és hadözvegyek, az illetékes minisztérium rendelkezéseinek értelmében, amikor orvosi vizsgálatra, vagy orvosi segítség van szükségük, jelentkezzenek az illetékes orvosi hivataloknál, ahol ingyenes kezelésben részesítik őket. A megye hivatalos orvosi ebben az ügyben felvilágosításokat adnak az érdekelteknek.

A Szamos-tartományi királyi helytartóság kabinetirodájának közleménye a kihallgatások ügyében. Dr. Tataru Coriolan, Szamos-tartomány királyi helytartójának kabinetirodájára a következőket hozza az érdekeltek tudomására: „A királyi helytartó urat a folyó ügyek elintézése foglalkoztatja és tekintve, hogy a Szamos-tartományhoz tartozó vármegyékben ellenőrző szemléket tart, a királyi helytartó arra kéri a közönséget, hogy amikor személyes kérések ügyében kihallgatásra jelentkeznek, írásban nyújtsa be a kabinetirodához erre vonatkozó kérését, amely kérés feltünteti a kihallgatás célját és az igényelt elintéztést. Ezeket a kéréseket a királyi helytartó kabinetfőnökei a beiktatás sorrendjében teszik vizsgálat tárgyává. Fontos ügyekben és közérdekű kérdésekben dr. Tataru Coriolan királyi helytartó a közönséget kihallgatásra kizárólag kedden és pénteken délelőtt fogadja 12—1 óra között, míg a hét többi napján csak hivatalos ügyekben munkakihallgatásokra fogadja a különböző hatóságok vezetőit.

Csak december 31-ig lehet temetkezni a régi aradi zsidó temetőben. Aradról jelentik: Az aradi neológ hitközség tudvalevőleg több, mint egy esztendővel ezelőtt új temetőt avatott fel. A régi zsidó temetőben hatóságilag intézkedés folytán az általános temetkezés ez év végén megszűnik és ezen időponttól a régi zsidó temetőben csak az előre eladott sírhelyeken, valamint családi sírhelyeken temethetnek. Mivel sokan érzelmi okokból még a régi temetőben akarnak maguknak, vagy hozzátartozóiknak sírhelyet biztosítani, az aradi Chevra Kadisa felhívást intézett a hitközségi tagokhoz, hogy mindazok, akik még a régi temetőben akarnak eltemetkezni, a szükséges intézkedéseket a sírhelyek kiválasztására és megvételére előbb tegyék meg. Az előre eladott sírhelyek előjegyzési könyvét december 31-én lezárják és ezen dátum után az elő nemjegyzett helyekre való temetkezés a régi temetőben megszűnik.

A részvénytársaságoknak be kell küldeniük a pénzügy- minisztériumhoz részvényeiket felülbélyegzés végett

Az új törvény értelmében a felülbélyegzés elmulasztása esetén a már befizetett proporcionális adó három év alatt elévül

Ohaj, április 17. Az 1939 április elsején életbelépett bélyegtörvény-módosítás intézkedéseket tartalmaz a részvénytársaságok részvényeinek a pénzügyminisztérium által történő felülbélyegzésére vonatkozólag is. Akik ennek a kötelezettségnek nem tesznek eleget, szankciónak teszik ki magukat. Ez a törvény módosítás az érdekelt részvénytársaságok körében annál nagyobb feltűnést keltett, mivel egyes értelmezések szerint a módosított törvénynek visszaható érvénye van, annyiban, hogy a szankciókat mindazokkal a vállalatokkal szemben alkalmazni fogják, amelyek részvényeiket a múltban — 1939 április elseje előtt — nem terjesztették fel a pénzügyminisztériumhoz.

A tényleges helyzet megértése végett vizsgáljuk meg, hogy a részvénytársaságoknak ez a kötelezettsége milyen átalakuláson ment át 1927 óta, az eredeti bélyegtörvény közzétételének idejétől mindmáig? Az 1927 évben életbelépett bélyegtörvény, amely többszöri módosítással lényegében, ma is érvényben van, 14-ik fejezetének első szakasza utolsó bekezdésében a következőképpen intézkedett:

Minden részvénytársaság köteles az általa kibocsátott vállalati részvényeken feljuttatni a részvénytőke után lefizetett proporcionális adó befizetéséről szóló nyugta számát.

Az 1927 évi törvény még semmit sem tartalmazott arról a kötelezettségről, hogy a részvénytársaságok részvényeiket a pénzügyminisztériumban bemutatni tartozzanak.

A bélyegtörvényt 1933-ban módosították, többek között az előbb említett 14-ik fejezetét is. Ez a módosítás lényegében a következőképpen szól:

A részvénytársaságok kötelesek részvényeiket a kibocsátás után a pénzügyminisztériumhoz felküldeni avégett, hogy a minisztérium a részvénytőke után fizetendő 1,4 százalékos proporcionális illeték lefizetését a részvények felülbélyegzése által igazolja.

Az 1933. évi módosított bélyegtörvény azonban ennek a kötelezettségnek az elmulasztása esetén semminemű szankciót, megtorlást nem ír elő.

A részvénytársaságok egy igen jelentékeny része a részvények felülbélyegzetésére vonatkozó kötelezettségnek nem tett eleget. Sok részvénytársaság még a részvényeket sem nyomtatta ki, mivel mindezek elmulasztásából semminő joghátránya nem származott.

Ilyen előzmények után jelent meg 1939 április elsején a bélyegtörvény újabb módosítása, amely a bélyegtörvény 14-ik fejezetének első szakaszához négy újabb bekezdést csatol. Az első bekezdés a következőképpen intézkedik:

A részvénytársaságok az átalakulástól, vagy alaptőkeemelésétől számított három éven belül kötelesek részvényeiket az 1,4 százalékos proporcionális illeték lefizetését igazoló nyugta kíséretében a pénzügyminisztériumhoz felülbélyegzés végett beküldeni. Amennyiben a vállalatok ennek a kötelezettségnek eleget nem tesznek, a három év elteltével már nem hivatkozhatnak arra, hogy a proporcionális adót befizették. Vagyis: három év alatt a befizetés elévül és a pénzügyi hatóságok újból kötelezhetik a részvénytársaságokat a részvénytőke után járó 1,4 százalékos illeték befizetésére.

Az elmondottak alapján nyilvánvalóvá válik, hogy a részvények bemutatására vonatkozó három éves határidő visszamenőleg nem számítható, hiszen erre nézve sem az 1927-es bélyegtörvény, sem ennek 1933. évi módosítása nem tartalmazott intézkedéseket. Ugyszintén nem alkalmazható visszamenőleg a már befizetett proporcionális adó elévülésére vonatkozó megtorló szankció sem, hiszen az 1939 április elseje előtt

érvényben volt bélyegtörvények nem irtak elő ilyen szankciókat arra az esetre, ha a vállalatok részvényeiket a minisztériumhoz nem terjesztik fel felülbélyegzés végett.

Nyitva marad az a kérdés, hogy azok a részvénytársaságok, amelyek már a múltban megalakultak, vagy alaptőkéjüket emelték, de a részvények bemutatását elmulasztották, mennyiben kötelesek ezt a mulasztásukat ezentul pótolni és a részvényeket a minisztériumnak a jövőben bemutatni? Mert amennyiben rájuk nézve az 1939 április elseji módosító törvénynek

hatálya nem terjed ki, a régi törvények alapján semminő joghátrányuk sem származik abból, ha a részvények felterjesztését mindaddig nem ejtik meg, amíg erre egy ezentul végrehajtandó alaptőkeemelés okot nem szolgáltat. Ezekre a kérdésekre csak az 1939 április elseji módosító törvény ezentul közzéteendő végrehajtási utasítása adhatja meg a feleletet.

Leszögezni kívánjuk még, hogy a felülbélyegzési kötelezettség elmulasztása által az államkincstár semminő károsodás nem érte. A részvénytársaságokat a törvény-székerek mindaddig nem jegyezték be, amíg az eredeti nyugtával nem igazolták, hogy a részvénytőke után az 1,4 százalékos proporcionális adót szabályszerűen befizették. Ugyanígy nem jegyezték be az alaptőkeemelés sem, ha a bejegyzési kérelemhez az illeték lefizetésére vonatkozó nyugta nem volt becsatolva. Ennek a törvényszakasz-nak a végrehajtásáról tehát tulajdonképpen a bíróságok gondoskodtak.

A kérdésre egyébként, az ügy nagy horderejére való tekintettel, közelebről visszatérünk. dr. r. v.

KÖZGAZDASÁG

Uj rendszer a román-francia külkereskedelmi és fizelési forgalomban

Franciaországból szabadforgalmi deviza ellenében hozható be áru

Bucuresti, április 18. Megirtuk, hogy az új román-francia külkereskedelmi és fizelési egyezményt aláírták és életbelépett. Az új egyezmény számos változtatást tartalmaz a régi egyezménnyel szemben. A legfontosabb devizával, vagy pedig kompenzációs uton rendelkezés az, hogy a Franciaországból hozható áruk ellenértéke csak szabadforgalmi egyenlíthető ki. Ennek érdekében minden importtétel ellenértékét francia frankban számolják el, ha pedig az árut más valutáért vásárolták, úgy az illető valuta a párizsi

tőzsdéi árfolyam szerint átváltandó francia frankra. A Romániából Franciaországba exportált áruk ellenértéke is vagy szabadforgalmi devizákkal, vagy pedig kompenzációs uton egyenlíthető ki, kivéve a petróleumot, amelynek ellenértékéből csak 45 százalék számolható el szabaddevizákkal, míg 55 százaléka a Banca de France-nél a Banca Nationala javára „contul márfuri, curs oficial” számlára fizetendő be. A régi tételek elszámolása és kifizetése az 1938 március 8-i egyezmény rendelkezései szerint történik.

Mennyire emelkedett a Patenta Fixa alapján számított adó a folyó évi adó-emelés után

Közzöltük, hogy az ipari és kereskedelmi foglalkozásuak ezévi adóival kapcsolatban adókvótás nem lesz, hanem a múlt évi adókat vezetik elő husz százalékos emeléssel. A 20 százalékos emelés az egyenesadót, a globális adót (supracota) terheket és ezenkívül a Nemzetvédelmi Alapot illető adó kulcsát az eddigi két százalékról négy százalékra emelték fel. A többi pótdadó (adicionálódó) változatlan maradt. A Patenta Fixa szerint adózók államot illető adója a folyó évi husz százalékos emelés után a következő:

Osztály	adóalap	államot illető adóösszeg
I.	5000.— lej	912.— lej
II.	10.000.— „	2128.— „
III.	15.000.— „	3749.— „
IV.	20.000.— „	5623.— „
V.	25.000.— „	7234.— „
VI.	40.000.— „	11.096.— „
VII.	50.000.— „	14.694.— „
VIII.	75.000.— „	22.050.— „
IX.	100.000.— „	29.652.— „
X.	150.000.— „	47.648.— „
XI.	200.000.— „	66.334.— „
XII.	250.000.— „	91.960.— „
XIII.	300.000.— „	113.700.— „

Változatlan marad a mozik látványossági adóátalánya. Április elsején lényegesen módosult a mozik látványossági adója is, még pedig olyképpen, hogy ezt az adót a mozi-tulajdonosok ezentul nem az eladott jegyek értéke után fizetik, hanem napi átalányösszeget kell leróniuk. Az új rendszer a legtöbb erdélyi várost a városok első csoportjába sorozta. Az elsőosztályú mozik látványossági adó fejében napi 2400 lejés átalányt fizetnek. A törvény életbelépése után az mozi-tulajdonosok táviratot intéztek Mișuța Cn-

stantinescu pénzügyminiszterhez és kifejtették, hogy az átalányösszeget a mozik nem tudják fizetni. Arra kérték a pénzügyminisztert, hogy módosítsa a törvénynek a mozikra vonatkozó részét és más csoportba ossza be az érdekelt erdélyi városokat. A mozi-tulajdonosok táviratára most érkezett meg a válasz a pénzügyminisztériumtól, amely közli, hogy a törvényt nem módosítják, új városbeosztást nem csinálnak, vagyis az április elsején meghonosított rendszer maradjon érvényben.

Erdekes, aktuális olvasmányok:

- Zweig: VIHAR PALESZINNA FELETT... (Regény)
- Smedley: A VÉRZŐ KINA (Izgalmas riportázs)
- Benamy: EURÓPATÓL AZSIÁIG (Utáírás, bővített, új kiadás)
- Sinclair: ÖNELETRAJZ (Egy nagy, amerikai demokrata vallomása)
- Maurolis: A HALLGATAG BRAMBLE EZREDES (Ime, az igazi angol!)
- Nagy Karola: ITT VOLTAM (A híres napló)
- Solochow: A CSENIYES DON (Az új Oroszország legnagyobb regénye)
- Nagy Andor: TAVASZ VÁRADON (Az első regény Ady Endréről)

EPOCHÁ KIADVÁNYOK
Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Az acélbőr döntő hatással bír a nő sorsára!!!

A zsiros, pattanásos arc bőr a legszebb női arcot is elcsúfítja és visszasztatiztató teszi. A SULFAMYL-puder megszünteti az arc zsirosságát, eltünteti a pattanásokat és visszaadja az arc üdőségét és bársönyösségét.

Milyen esetekben nem büntetik a hivatalos pecsét eltávolítását. A szeszgyedárutis tisztviselői egy ellenőrző szemle során huszliter rumot találtak az egyik nagyváradi kereskedő üzletében, aki a rumot nem az előírás szerinti dugaszolt és címkével ellátott üvegekben árulta, hanem demizsonból mérte ki. Az ellenőrző közegek által felvett jegyzőkönyv alapján a földművelésügyi minisztérium ötvenezer lej bírságot rótt ki a kereskedőre, aki a kiróvás ellen a nagyváradi törvényszékhez fellebbezett. A törvényszék törölte is a bírságot és a törvényszék határozatát a felsőbb fórumok is helybenhagyták. A földművelésügyi minisztérium ezután bünvádi feljelentést tett a kereskedő ellen zártörés miatt, mert a demizsonról, amelyet az ellenőrző közegek az ő őrizetében hagytak, letörte a hivatalos pecsétet és a rumot eladta. A nagyváradi törvényszék és fellebbezés folytán az ítéletábla is felmentette a kereskedőt. A felmentő ítéletek ellen az állam ügyvédje felfolyamodással élt a Semmitőzsekhez, ahonnan most érkeztek vissza az iratok. A Semmitőzsek elutasította az állam ügyvédjének jogorvoslati kérését és helybenhagyta az alsóbíróságok felmentő ítéletét. A Semmitőzsek az ítélet indoklásában megállapítja, hogy a kereskedőt a bíróság felmentette a bírság megfizetése alól, mert úgy találta, hogy azt alaptalanul rótták ki reá. A lepecsételés a bírságolási eljárás során történt, tehát a felmentés után nem tekinthető törvényesnek. Törvényes alap hiányában alkalmazott pecsét eltávolítása pedig nem képez büntetendő cselekményt és így hiányozván a bűncselekmény alkotó elemei, a kereskedőt fel kellett menteni a vád alól.

A kiskereskedők és kisiparosok könyvvezetési kötelezettsége. Megirtuk, hogy az új kereskedelmi törvénnyel összhangban a módosított illetéktörvény megszüntette ama kisiparosok és kiskereskedők könyvvezetési kötelezettségét, amelye ka patenta fixa I.—VII. osztályai szerint adóznak, vagyis az adóalapjuk 50.000 lej nem halad meg. Ezek szerint a patenta fixa VII. és ezen felül adózó iparosok és kereskedők rendes üzleti könyveket kötelesek napról-napra vezetni. Egyidejűleg megszüntették a 200 plus 100 lejes átalányilletéket is, vagyis az összes könyvvezetésre kötelezettel legfeljebb háromnapos késéssel vezethetik könyveiket. E kategóriák az összes könyvelési hátralékaikat május 15-ig kötelesek bevezetni, azzal hogy május 16-tól kezdve a könyvelési hátralékokért bírságot szabnak ki. A kereskedelmi társaságok számára az új törvény kötelezővé tette a főkönyvvezetést is és a kereskedelmi társaságok a főkönyveiket e hó végéig kötelesek illetéketetni.

Zürichi árfolyamok. (Április 18): Márka 178.50, holland forint 236.725, dollár 446.—, font 20.8725, francia frank 11.8075, olasz lina 23.45, csekkorona (nem jegyzik), pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.30, zloty 84.—, belgas 74.925.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.59
font	662.40—672.74
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.14—76.31
svájci frank	31.74—32.22
francia frank	3.57—3.79
márka	40.50—41.60
pengő	25—27
csekkorona (hivatalos)	4.63—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai lanyhábbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1750
angol font, 30%-os szabadkvóta	1670—1680
angol font, 20%-os kvóta	1370—1375
angol font, 40%-os kvóta	1060—1070
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	187
dollár, 30%-os szabadkvóta	358
svájci frank, 30%-os kvóta	85—88
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.60
belgas (kliring)	58.70
belgas, 15%-os	59.40
zloty, 30%-os kvóta	67.50
svédkorona, 30%-os kvóta	86.50

UJ KELET Legújabb hírek

Kedvező mederben folynak az angol-orosz tárgyalások

(Első oldali cikkünk folytatása)

tásáról, a mozgósított férfiak társadalmi biztosításáról és a munkások mozgósítása esetén való felhasználásáról.

Ezután Bonnet külügyminiszter expozét tartott a nemzetközi helyzetről, majd Mandel dominiumügyi miniszter dekretumot terjesztett elő, amelyben Madagaszkár főkezelőjévé de Coppet, Francia Kelet-Afrika főkezelőjévé pedig Cayla-t jelölik ki.

Allandó csapatösszevonások Marokkóban

Rabat, április 18. A Havas távirati iroda jelenti, hogy Tangerből érkező egybehangzó jelentés szerint jelentős marokkói csapatok érkeznek valószínűleg Spanyolországból gyorsított útemben Tetuanon, Ceutan és Laracheen keresztül Spanyol-Marokkóba. Egyes napokon a partra szállt csapatok elérték a 84.000 főnyi katonát. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy a marokkói csapatok visszashállítását követni fogja-e gyors leszerelésük.

Gibraltár, április 18. A Havas távirati iroda biztos forrásra való hivatkozással tudni véli, hogy kedő reggel állítólag egy spanyol lovashadosztály érkezett San Roqueba, amely tíz kilométernyi távolságra fekszik Gibraltártól.

Rabat, április 18. A spanyol-marokkói zóna magasrangú tisztviselőkből álló küldöttsége érkezett Rabatba, ahol közvetlen kapcsolatot vesznek fel a Francia-Marokkó magasrangú tisztviselőivel a két Marokkót érintő kérdések megvitatására.

Francó lojalitás együttműködést ígért Franciaországnak?

Párizs, április 18. A Havas jelenti, a Jour tudósítójának állítólag kivételes körülmények között sikerült megszereznie a február 25-én Burgosban Jordana külügyminiszter és Leon Bérard francia kiküldött között létrejött megegyezés pontos szövegét. Az egyezmény legfőbb pontja így szól: „A francia kormány meg van győződve afelől, hogy a spanyol kormánynak rendelkezésére állanak az összes feltételek Spanyolország integritásának biztosítására. A Burgosban lefolytatott tárgyalások, valamint Franco tábornok és kormány a többször hangzottatott nyilatkozatai alapján Franciaország tudomásulveszi azokat az elveket, amelyek a spanyol kormányt nemzetközi politikájában vezetik. Mindezek alapján a két kormány kinyilvánítja azon akaratát, hogy barát viszonyt, jószomszédi kapcsolatokat tartson fenn és Marokkóban a lojalitás együttműködés politikáját folytassa“.

Angol katonai megerősítések Egyiptomban

Kairó, április 18. A német távirati iroda jelenti: Mahmud pasa miniszterelnök a képviselőházban egy interpellációra válaszolva, kijelentette, hogy azok a hírek, amelyek szerint német csapatok vannak Líbiában, nem felelnek meg a valóságnak.

Kairó, április 18. Egy angol motorizált hadosztály kedden reggel 3 órától fogva egészen 12 óráig defilírozott Kairó utcáin. Az egyik egyiptomi lap jelentése szerint két héten belül 50 angol és francia hadihajó érkezik Alexandria kikötőjébe. Ugyancsak e lap jelenti, hogy az Egyiptomba koncentrált csapatok létszámát 90.000 emelik. Ezek közül mindössze 30.000 bennszülött egyiptomi.

Kedvező mederben folynak az angol-orosz tárgyalások

London, április 18. (Rador). Maisky szovjetkötvet kedden reggel repülőgépen Moszkvába utazott. Valószínűnek tartják, hogy az eddig Londonban folytatott tárgyalások kérdéséről fog eszmecsereket folytatni.

Az angol és francia sajtó jelentése szerint a szovjettel folytatott tárgyalások kedvező mederben haladnak.

London, április 18. Törökország londoni követe kedden ismét megjelent az angol külügyi hivatalban. A Havas távirati iroda tudni véli, hogy behatóan folytatódna a tárgyalások London és Ankara között.

Észtországban felemlik a katonai szolgálat idejét

Észtországi kormánykörökben az a terv merült fel, hogy 18 hónapra két évre emelik

fel a katonai szolgálat időtartamát és rendkívüli nemzetvédelmi illeteket vetnek ki.

Riga, április 18. A lett sajtó kedvezően kommentálja Laidoner tábornok varsói útját, aminek célja a balti államok közti kapcsolatok szorosabbáttele.

Lengyelország nem enged

Varsó, április 18. Ulrich közlekedésügyi miniszter Ostrowban (Poznan tartomány) beszédet tartott. Többek között kijelentette: „Nem vagyunk imperialista nemzet és nem követünk hódításokat. Mi hékét akarunk. Amikor megnevezünk paktumokat kötünk a szomszédokkal, a békés kelet európai fejlődésre teremtettünk lehetőségeket. Jaj azoknak, akik bármilyen kis részét is kéri annak, ami a miénk. Mi nem engedünk át semmit senkinek.“

A magyar államférfiak Rómában

Róma, április 18. (Rador). Teley és Csáky gróf kedden reggel megérkeztek Rómába. A

Német-olasz-spanyol-japán front a Roosevelt-üzenet ellen

London, április 18. (Rador) Az angol lapok szerint az a tény, hogy Hitler tíz nap utánra hívta össze a birodalmi gyűlést, annak bizonyítéka, hogy mily nagy jelentőségű Roosevelt üzenete. A Times azt hiszi, hogy Hitler válasza a tengely közös határozatát fogja kifejezésre juttatni. A Führer ellenjavaslatokat fog tenni. A totális államok nem kockáztatnak kevesebbet, mint a többi nemzetek. Ezért, ha biztosítani lehet a békét leszerelési garanciákkal, úgy az angol kormány kész résztvenni a tárgyalásokban, amelyek igazi békét hivatottak teremteni. Ha Hitler építő jellegű ellenjavaslatokat fog tenni, a brit nép olyan szellemben fogja azokat megítélni.

A Völkischer Beobachter három „vádpontja“

Berlin, április 18. (Rador). A Völkischer Beobachter a következő megállapításokat teszi Roosevelt elnök táviratával kapcsolatban:

1. A jegyzék, amit Mussolini és Hitler április 15-én este vettek kézhez, aznap délután már megérkezett a Quai d'Orsayra. Abban a pillanatban, amikor az amerikai pamfletet elsősorban olvasták el Berlinben és Rómában, a demokratikus világsajtó már megkezdte propagandáját. Ez a módszer nyilvánvalóvá teszi, hogy Roosevelt mesterkedése nem követett gyakorlati diplomáciai célokat, hanem csak propaganda-hatásokat.
2. Az első államfő, aki reagált, Kalinin, Sztalin szalmabábjá volt, aki rokonszenvet és szíves udvözléseit tolmácsolta az Egyesült Államok elnökének. A játékok tehát előre kiterveztek nemcsak Londonban és Párizsban, hanem Moszkvában is.
3. Roosevelt távirata, valamint Chamberlain és Daladier minapi nyilatkozatai még remélni engedték a központi hatalmak igényeinek kielégítését tárgyalások útján. De sajtójuk nem titkolja azt aényt, hogy valójában nincs másról szó, mint az olasz és német népek leigázásáról.

Washington cáfolata

Washington, április 18. (Rador). A külügyminisztérium határozott formában cáfolja azt a német verziót, amelyek szerint az Egyesült Államok kormánya Roosevelt üzenetét közölte Londenal, Párizssal és Moszkvával, mielőtt elküldte volna azt Berlinbe és Rómába. A Hitlernek és Mussolininek szánt táviratokat pénteken este 9.35 órakor (newyorki időszámítás) küldték el. A párizsi és londoni amerikai követeknek szánt másolatokat két órával később adták fel és a külügyminisztérium csak szombaton reggel adott utasításokat, hogy a párizsi nagykövetet juttassa el az üzenetet az Egyesült Államok többi európai követségeihez, beleértve Moszkvát is.

A párizsi városi tanács üdvözlöte

Newyork, április 18. (Rador.) La Guardia, Newyork polgármestere eljuttatta Roosevelt elnökhöz a párizsi városi tanács

pályaudvaron a Duce, Ciano gróf, Starace és Alfieri fogadták őket.

Teley Pál magyar miniszterelnök, valamint Csáky külügyminiszter feleségük kíséretében kedden délelőtt koszorút helyeztek el az ismeretlen katoná, az olasz királyok és a fasizmus halottainak emlékművénel.

Délelőtt féltizenkettőkor a királyi palotába hajtottak, ahol az olasz uralkodó fogadta őket. Félegy órakor Viktor Emánuel ebédet adott a magyar államférfiak tiszteletére, amelyen résztvett Mussolini, Ciano, valamint számos olasz előkelőség.

A szokatlanul ünnepélyes fogadtatást egyesek messzemenő tervekkel hozzák összefüggésbe, amelyek egészen szorosra fonnák Olaszországot és Magyarországot viszonyát.

Az angol sajtó Teley és Csáky római útjáról

London, április 18. Az angol sajtó ugyan csak nagy figyelmet szentel Teley és Csáky római látogatásának. A Daily Telegraph szerint a két magyar államférfi a Kárpátalja megszállásával és Albánia elfoglalásával előállott új európai helyzetet vitatja meg Rómában. A lap értesülése szerint Mussolini a Rooseveltnek adandó válaszlól is tájékoztatja a magyar minisztereket, mert véleménye szerint az Magyarországot is érinti. A világpolitikai kérdések között ezenkívül a német birodalmi gyűlés összehívása és a földközi-tengeri helyzet foglalkoztatja az angol sajtót.

elnökötől kapott táviratot, amelyben köszönetet mond „a béke érdekében történt bátor fellépésért.“ La Guardia táviratilag mondott köszönetet Le Prévost Delaunaynak, a párizsi városi tanács elnökének.

Washington, április 18. (Rador). Mexikó ügyvivője jegyzékét nyújtott át az amerikai külügyminiszternek, amelyben Mexikó közli, hogy ilgessen helyesli Roosevelt elnök nemesség felépését a béke érdekében.

A japán és spanyol kommentárok

Tokió, április 18. (Rador). A japán sajtó Roosevelt üzenetével foglalkozva, ellenséges megnyilatkozásnak minősíti azt Németországgal és Olaszországgal szemben és úgy véli, hogy legalább is „tapintatlan“ lépés volt.

A „Nichi-Nichi“ című lap szerint olyan eljárásról van szó, amely előkészítési hivatott Roosevelt harmadszori megválasztását.

Madrid, április 18. A német távirati iroda jelenti, hogy a „Correo Espanol“ című nyolc lap és gúnylap Roosevelt elnökéről a kijelentéséről, amelyel Spanyolország is azon államok közé sorozta, amelyek támadás fenyeget. A lap azt írja, hogy „Roosevelt talán támogatni akarja Spanyolországot barátaival szemben, akik mellette állottak a bolsevizmus ellen vívott harcban.“ A spanyol nép nem hagyja félrevezetni magát a demokráciák szappanbuborékaitól.

A lengyel állás

Varsó, április 18. (Rador). A PAT jelű Az Express Poranny Roosevelt üzenetéről azt írja, hogy az amerikai elnök kezeltetését azon ószinte óhaj vezette, hogy béke „emntartása biztosítsák. Az európai helyzetet azonban Washington nem látja teljes dinamizmusában, mert az üzenetben alakilag, mint lényegében nemes, de megkezdemenyezés. A Roosevelt-üzenet, ha is fogja gyakorlati siker koronázni, még jelentős mértékben befolyásolhatja az események alakulását egy idealizmus által, annak bejelentése révén, hogy bárki próbálna viszályt Európában, számítania kell a másik fél cselekvő reakciójára is.

Mussolini és Hitler ellenjavaslat Roosevelt üzenetére

London, április 18. A Daily Telegraph római tudósítás alapján jelenti, hogy Mussolini valószínűleg azt válaszolja Rooseveltnek, hogy hajlandó résztvenni a békeküldetésben abban az esetben, ha Franciaország részéről jóakarot tapasztal követel iránt. Mielőtt azonban a tárgyaló asztalra lépne, Franciaországnak el kell ismernie Olaszország tiszti, dzsibuti és suezai köteleseinek jogosságát.

Másrésről a lap tudni véli, hogy a német válasz gyarmati követeléseket is fog tartalmazni.

Több mint száz amerikai hadihajó az Atlanti óceánon

Washington, április 18. (Rador). Több száz amerikai hadihajó fog állandóan az Atlanti óceán vizein állomásozni. 1932 óta a nagy amerikai flotta nem tartózkodott az Atlanti óceánon. A hajórajhoz tartozó páncélos, 4 nehéz és 5 gyors cirkáló, 1 repülőgép-hajó, 25 torpedóromboló, 20 tengeralattjáró, 8 szerelőhajó, stb. Tíz tengerészjáró a Panama csatorna bejáratánál tartózkodik. Két ágyúszár és torpedóromboló középamerikai partok mentén cirkál.

A jövő héten kihirdetik a második magyarországi zsidótörvényt

Szerdán tárgyalja a módosításokat a képviselőház és pénteken szavazza meg a felsőház

Budapest, április 18. A felsőház kedden folytatta a zsidójavaslat vitáját. Az első felszólaló Balogh Jenő volt igazságügyminiszter. Kijelentette, hogy az asszimiláció képességéről állított felfogást nem fogadhatja el.

Glattfelder Gyula csanádi püspök beszédében többek között azt mondta, hogy a javaslat sorsa tegnap eldőlt. Ennek ellenére azért szólalt fel mégis, mert az igazságügyminiszter az asszimiláció tagadására a legfrivolabb költőt, Heinét hivat segítségül. Nem a zsidókról volt itt szó — mondotta továbbá Glattfelder püspök —, hanem etikai és alkotmányos életünk bizonyos feladatáról. Ne helyezkedjünk arra az álláspontra, amely az asszimiláció lehetőségét tagadja. Ez ugyan ma nagyon divatos dolog. Nem mint teológus akarok hatást elérni, hanem mint a felső-

ház tagja, az értelemhez szölok. Negyven évvel ezelőtt a tömeg lehurrogta az akkor hercegprímást, aki azt indítványozta, hogy ne adjanak a zsidóknak minden téren egyenlő jogot. Ugyanez a tömeg most azt hiszi, hogy átlakbeverésekkel lehet megoldani a problémákat.

Több felszólalás után a felsőház három óras vita után részleteiben is elfogadta a javaslatot. Végül Balogh volt igazságügyminiszter és Glattfelder püspök javasolta, hogy a felsőház a módosított szöveget fogadja el.

Szerda délelőttre összehívták a képviselőházat, csütörtökön a felsőház egyesített üléssége tárgyalja a módosításokat, amelyek pénteken a plénum elé kerülnek. Előreláthatólag a jövőhét folyamán megtörténhetik a második zsidótörvény kihirdetése.

— Csatornázó munkások tragédiája Milánó közelében. Rómából jelentik: Gombola helyiségben, Milánó közelében öt csatornázó munkás talajgáz mérgezést kapott és meghalt.

— Negyvenhárom halálos és 160 sebesült áldozata van az amerikai orkánnak. Washingtonból jelentik: A Texas, Oklahoma, Louisiana, Arkansas és Alabama államokban 24 órában pusztított orkánnak 43 halálos és 160 sebesült áldozata van. A sebesültek nagyrésze szintén súlyos állapotban van. Az esőzések nagy áradásokat idéztek elő az Ohio völgyében. A folyamatok rohamosan emelkednek. Nebraska, Colorado és Wyoming államokban erősen havazik, a hóréteg helyenkint elérte a három méter magasságot.

— Nem zárják be a tuniszi olasz iskolákat Rómából jelentik: Hivatalosan cáfolják a hírt, hogy a tuniszi olasz iskolákat április 21-én, tehát a szokásosnál korábban bezárnák. Ezekben az iskolákban, mint rendszerint a tanítás június végéig fog tartani.

— Madridba helyezték át Románia helyes küi követét. Bucurestiből jelentik: Frelon Nanot, Románia helsinki meghatalmazott miniszterét ugyanilyen minőségben Madridba nevezték ki.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop. Telefon: 18-60.

Társa posta
pártól is
No. 244716/2

10. Telefon: 1
Havonta 110,
évre 606, egé
költsége: Havo
félévre 12, e
hirdetések díj
„UJ KELET“
banati sídós
ja. Cikkeink
forrás megjelöl

Két látó

Gafencu küll
a magyar min
egyidejű római
érdekes reflexi
tegnapi számú
Pál és Csáky I
tal kivételesen
ment végbe,
részről egyará
jellegét kíváná
férfi kiballgató
rálányl és dísz
is érdekesebb j
uk, hogy ugya
csak másodrend
Berlinbe.

E pillanatban
örizni, mennyire
lyek szerint Te
mai látogatása
kapcsolatainak
gessé való tétel
keretben. Min
ország súlyt h
kapcsolataira.

A német kor
ter számára ug
tást készített e
ter, Weissacker
berg protokollfő
épületének rom
felobogozása, a
himmuszát inton
matok, amelyek
tett jellegét volt
a fogadtatásnak
arra, hogy han
mát kölcsönözze
látogatásának.

sajtó beszámol
hangja, erről a
gos légköre. Mus
politikuskok fogad
vel kívánja de
Csehszlovákia
kebelezése után
dekeknek és be
való fenntartásá
Ciano gróf kü
czér Markovics
ugyancsak az u
zet tisztázására
val Olaszország
arant olyan sul
hogy a két álla
uj földrajzi és
tásában való
vált.

A világ rövid
Budapestben és
Róma-tengely
előre ezeken a
milyen mértékbe
az aspirációkka
partner politiká
és Délkelet-Eur
Calinescu min
ügyminiszter Ro
lozta legutóbb
angol-francia di
tengelypartnernek
nem tévedünk, a
álltak Gafencu
násokozásainak
miniszter lapja
„Románia és Né
ben újabb felvía
pontra nézve, an
linben képvisel
Rezóket írja:

„A román-né
két állam földr
sági strukturája
voltak, az utóbb
földési alapokra
kisebbség a rom
és baráti együtt
szabadságot élv
társadalmi téren
velésére és fejle
közösség annak
ad akaratóból R
házába való bel
veket nemcsak